

En mühim işimiz iktisat işidir

Gazi Hz. nin İktisat Vekiline cevapları: "Bu işte devlet teşkilâtının, yurttaşların ve hepimizin ciddî duygularla alâkalı olmamız lüzumu tabiidir,"

İSTANBUL, 12 A.A. — İktisat Vekili Celâl Beyin Re isicümhur Hazretlerine çektiği telgraf;

Türkiye Re isicümhuri U lu Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine;

İrade ve feyzinizin ilhamı ile işe başladım. Halkın ve memleketin ihtiyaçlarını en iyi sezen yüksek dehanızın açtığı nurlu yolda şimdiye

kadar olduğu gibi mefküreci bir ameleniz sıfatıyla candan çalışacağım. Yeni vazifemde mühtaç olduğum kuvvet ve mukavemeti de teveccüh ve itimadınızdan alacağım. Bütün teşebbüslerimde bana tükenmez bir kuvvet ve mukavemet membar olan yüksek teveccüh ve itimadınızın devamı en yüksek emelimdir. Derin bir saygı ile elleriniz-

den öperim Büyük Paşam. İktisat Vekili Mahmut Celâl

Re isicümhur Hz. nin verdikleri cevap:

İktisat Vekili Celâl Beyefendiye;

Yıllardan beri büyük ve ciddî iktisat işleri içinde biz-zat uğraştığımız, görgü ve tecrübelerinizi çoğalttınız. Bu

defa İktisat vekâletini daha yüksek ameli vasıflarla deruhte etmiş bulunuyorsunuz. Bundan çok memnun ve müsterihim.

Gerek zâtı devletinize ve gerek zâtı devletini büyük isabetle seçen Başvekil Paşa Hazretlerine teşekkür ederim.

Bütün dünyada olduğu gibi memleketimizde de en baş

ta bulunan mühim işimiz iktisat işidir. Bu işte en yüksek muvaffakiyeti temine çalışmak hayattır. zaruridir. Bunun için bu işte bütün devlet teşkilâtının, bütün yurttaşların ve hepimizin ciddî duygularla alâkalı olmamız lüzumu tabiidir. Millî iktisat yolunda emin olarak ve emniyet vererek kat'i ve radikal adımlar atarken esas

programımızın ilham ettiği ameli tedbirleri tercih etmek en doğru yoldur.

İçtimai heyetimizin bütün iş bölümleri sahiplerini aynı faydalı alâka ile bu yolun el ele vermiş, omuz omuza dayanmış, bir hedefe yürüyen samimi yolcuları yapmak devletin iktisat işinde yorulmuşunu azaltmak ve muvaffakiyet zamanını kısalt-

mak için tek çaredir.

Muvaffakiyetiniz için benimle beraber bütün arkadaşlarımızın ve yurttaşlarımızın maddi ve mânevî her türlü vasıtaları yardımcınız olduğunuzu düşünerek müsterihaneye ve muvaffakiyette emin olarak radikal surette çalış-

Re isicümhur Gazi Mustafa Kemal

İktisat Vekilinin sözlerinden sonra: Vuzuh ve istikrar..

Celâl Beyin beyanatı ruhî istikrarın tahakkukuna doğru atılmış mühim bir adımdır..

ANKARA, 12 (Başmuharri- rimizden telefonla) — Öteden beri âdettir. Yeni vekil olan her zat yeni vazifesinde takip edeceği istikamet hakkında birkaç söz söyler. Mahmut Celâl Bey de bu âdete riayet etti. Pek müs tesna vaziyetler olur ki bir vekilin beyanatı her sınıf halkı, dahili ve harici efkârı umumiyeyi siddetle alâkadar eder. Celâl Beyin sözlerinde umumî alâkayı tahrik eden böyle bir mâna vardır. Bu sözler karanlığa, kararsızlığa, evhama bürünmüş olan devletin iktisadî rejimini aydınlatan bir ışık oldu. Yürüyeceği yolu iyi bilmek ve görmek insana ayrı bir kuvvet verir. Yeni iktisat vekilimiz dahile ve harice anlattı ki Türkiye de iktisadî rejiminin değişmesi düşünülmektedir. Bu izahla lüzum vardı. Çünkü iktisadî rejimimizde esaslı bir tebeddül olacağı kanaati bir çok yerli ve yabancıları tamamen kazanmış tı. Son günlerde çıkan makalelerimizde ne fırkamızın programında, ne de şeflerimizin karar ve kanaatlerinde değişiklik olmadığının anlatılmıştı. Hâdiselerin cereyanı iddialarımızdaki isabeti teyit etti. Kuvvetle hükümlenildi ki muhterem İktisat Vekili gazetelerde okuduğu muz beyanatını Başvekil Hazretlerine gösterdikten sonra neşretmiştir. Mahmut Celâl Bey takip edeceği faaliyet istikametini fırkanın umumî reisi Gazi Hazretlerinin beyanname sinden ve fırkanın programından aynen aldığı fıkra ve hükümlerle vazih olarak çizdikten sonra diyor ki:

hayatı, kazançlı ticaret hayatı, zirai faaliyet varsa o muhitte mutlaka nisbi bir refah ve huzur fazlalığı vardır. Onun için memleketin her tarafında şuurlu teknige müstenit iş yaratmak ve himaye etmek esaslı bir gayemiz olmalıdır.

Millî paramızın kıymetini muhafaza etmek esaslı ve millî bir umdedir. Tediye müvazenesinin tanzimi için ticarî ve iktisadî hayatımız üzerinde bazı tedbirler almak zaruridir.

Bu zaruretin derecesini ve alınacak tedbirlerin hududunu tesbite yarayan en doğru mikyas paramızın kıymetini muhafaza esasıdır.

Kontenjanman yolu ile itti-haz edilen bütün tedbirlerde bu esas bir azimet noktası olacaktır. Bu meyanda büyük bir ümit ile giriştiğimiz sanayi hareketinin inkişafına çalışmak kararında sabit bulunuyoruz.

Bu sözlerde o kadar vuzuh var ki başka tefsir ve teğrih istemez. Vaziyette nisbi olsun bir istikrarın ilk şartı ruhlarda istikrardır. Ruhları saran bedbinliği çok yakından gördüğümüz için bu noktaya çok ehemmiyet veriyoruz. Vekil Beyin beyanatı ruhî istikrarın tahakkukuna doğru atılmış mühim bir adımdır. Eğer yeni tedbir ve tadillerle tatbikatta da bunun tecellilerini görürsek mesa fenin yarısı alınmış sayılır. Unutmamalı ki her yerde müşkülâtın, ızdırabın, yarısını doğuran âmil ruhlarda hüküm süren emniyet ve itimat buhranıdır.

Siirt Meb'usu MAHMUT

ROMAN

Falih Rifkı Beyin "Milliyet," için hazırladığı son tefrika

Romeo — (Köseleşmiş dertsini göstererek) Güneş etime kadar geçti Jülyet — (Denizdeki arkadaşına, Amerikan çılgınlığı ile) Hüh Hoo... Hih Hää... Alis, yarın kampa tenise gelecekmisin?

Teşrinievvelde Tefrikaya Başlıyoruz..

Yukarıda: Dün Ankara'ya giden Sanayi heyeti, aşağıda dünkü içtimada maden sahipleri

Fabrikatörler heyeti Ankara'ya gitti

Sanayi ve madenciler hükümetten ne istiyorlar?

Sanayiciler istediklerini tespit ettiler, madenciler de heyet gönderecekler

Sanayi şubehi murahhasları, dün saat 9 buçukta, Sanayi Birliğinde son ve hararetili bir içtima akdetmişlerdir. Saat 12 ye kadar devam e-

den bu içtimaa, birlik umumî kâtibi Nazmi Nuri B. riyaset etmiştir. İçtimada, Ahmet ve Murat B. ler De- (Devamı 6 ncı sahifede)

Reichstag meclisi nihayet feshedildi

Meclis reisi fesih kararını kabul etmedi, meclisi bugün için içtimaa davet eyledi

Bir kaç gündün beri Berlin'den gelen telgraflar Reichstag meclisinin feshedilmediğine şüphe bırakmıyordu. Akşam geç vakit gelen bir telgraf nihayet, Başvekil fon Papen'in evvelce re isicümhurdan aldığı salâhiyete istinat ederek dün toplanacağı bildirilen Reichstag meclisini feshettiğini bildirmektedir. Gelen telgraflar şunlardır:

BERLİN, 12 A.A. — Reistag, feshedildi.

Niçin feshedildi

BERLİN, 12 A. A. — Reistag'ın feshini istilzam eden hal meclisin derhal istimamı müteakip iktisadî ve mali projelerin tatili me riyetini talep eden 2 tavrî vermiş olan komünistlerle sosyalistlerin aldatıcı manevralarıdır..

(Devamı 6 ncı sahifede)

Fesih kararını kabul etmeyen Reichstag reisi Goerina

Gazi Hz.

Gazi Hz. dün Dolmabahçe sarayındaki dairelerinde meşgul olmuşlar, bir tarafa çıkmamışlardır.

Kararlar Lehimizde

Bitaraflar noktai nazarımızın çoğunu kabul ettiler

Muhtelit Mübadele komisyonunda bitaraf azanın hâkemliğine havale edilen meseleler hakkında bitarafların lüzum gelen kararları verdiklerini yazmıştık. Bu kararlar Türk - Yunan murahhas heyetleri arasında ihtilâfi mucip olan veraset meselesi ile Selânik bitaraf muntakasındaki arazi ve emlakın sahiplerine mi yoksa Yunan hükümetine mi ait olduğuna ve daha birkaç meseleye dair

Muhtelit mübadelede Türk başmurahtası Şehki B.

olan kararlardır. Bu kararlarda kısmen Türk murahhas heyetinin noktai nazarı kabul edilmiştir.

Kararlar bir kaç güne kadar Türk ve Yunan murahhas heyetlerine tebliğ edilecektir.

Piyango Talihlileri

Büyük ikramiyeleri kimler kazandı?

13 üncü tertip Tayyare piyangosunun ikinci keşidesi dün ikmal edilmiştir. Dün çekilen numaraların sıraya dizilmesi cetveli yedinci sayfamızdadır.

15 bin lira isabet eden 4855 numaralı biletin onda bir parçasının radyo fabrikası sahibi Necip Beyde olduğu anlaşılmıştır.

15,000 lira komisyoncu Fara efendi, 10,000 lira saatçi İbrahim Nuri Bey, yine 10,000 lira polis 3222 Münir Necati (Dolmabahçe sarayında müstahtem) efendiye isabet etmiştir.

İkinci sahifede Reşit Galip Beyin Dil işleri hakkında şayanı dikkat bir mahalesi..

İktisadî program

Aybaşında âcil tedbirler tatbik edilecek

Memurları tatbikatta müşkülâta uğratan mevzuat zamanla sadeleştirilecektir

ANKARA 12 (Milliyet) — İktisadî vaziyet etrafında devam eden tetkikatın ilerlemesine intizaren Heyeti vekile bugün de toplanmadı. Heyeti vekilenin çarşamba günü içtima etmesi muhtemeldir. Aldığımız malûmata göre ay başına kadar acil tedbirler alınmış, tatbikına geçilmiş olacaktır. Bu suretle haklı bir çok şikâyetleri mucip olan vaziyetin derhal ıslahına tevessül edilecektir. İş adamlarını ve bilhassa memurları tatbikatta müşkülâta uğratan mevzuat zamanla sadeleştirilecek, birbirini nakdeden kararlar tevhit olunacaktır. Diğer taraftan Meclis açılmaya kadar hükümetin iktisadî faaliyet programı da hazırlanarak Meclisin tasvibine arz olunacaktır. Program memleketin iş, sanayi, ticaret ve zirai hayatı-

nın inkişafı için mühim, şâmil esasları ihtiva edecektir.

Celâl B. İsmet Pş. ile görüştü

ANKARA 12 (Milliyet) — İktisat vekili Celâl Bey bugün İstanbuldan davet edilen ofis müdürü Cemal Beyle görüştü. Vekil Bey akşam Başvekilâlete gitti ve İsmet Paşamın nezdinde uzun müddet kaldı. Celâl Bey yarın sa nayı heyetini kabul edecek kendilerini dinleyecektir.

Meclis içtimaa davet edilmiyor

ANKARA, 12 (A.A.) — Gazetelerde fevkalâde kararlar ittihaz olunacağına ve Büyük Millet Meclisinin mu taddan evvel içtimaa davet edileceğine dair intişar eden hadislerin hiç bir aslı ve esası yoktur.

Çatalcada akla gelmiyecek kadar vahşiyane bir cinayet

Sığırtmaç Halil, kurşuna dizilerek canavarca öldürüldü, kulakları kesilip dereye atıldı

Çatalcada orman içinde esrarengiz bir cinayete kurban giden bir ceset bulunmuştur.

Vak'a hakkında mahalli jandarmann yaptığı tahkikat neticesi (Devamı 6 ncı sahifede)

Heykeltraş Zühtü Beyin sergisinde teşhir ettiği eserlerden bir kaç

Bizde ilk şahsî heykel sergisi

Dün Güllhane parkı ittisin de İstanbul Halkevi Güzel sanatlar şubesinde genç sanatkar-

larımızdan heykeltraş Zühtü B. in sergisi saat 4 de açılmıştır. (Devamı 6 ncı sahifede)

Türk dili söz derleyicilerine

Reşit Galip

Çok kere Türk dili, umumi Türk tarihinin devir devir şahitliğine göre, istilâ ve fütuhât siya setlerinin yürüyüşünde feda edilmekten çekinilmeyen milli varlıklardan biri olmuştur. Çok nüfuslu yabancı sahaları, sayca az fakat umumi kültür ve ferdî kıymet ve meziyetlerce yüksek ordularıyla veya göç alaylarıyla ele geçire rek yurtlarını Türkler, yerli halk kütelleri üzerinde hükümlerini çabuk kurabilmek, onları kendilerine çabuk alıştırmak ve ismidir mak için kendi dillerinden fedakârlık etmek - o zamana göre - mahzur düşünmemişlerdir.

Onlara lâzım olan zengin ve yağışlı su boyları, güzel bir vatan kurmağa elverişli toprak ve kurma içinde çalıştırılacak milyonca işçi idi. Esas gaye, zorlayıcı ideal bu oluncu Türkler için dil meselesi bugünkü milliyet mâna ve ceryanlarına göre elbette bir hata olarak ikinci ehemiyet derece lerinde tutuluyordu. Gittikleri ve hakım oldukları sahalardaki kültürsüz yerlere yeni bir dil öğretmekle zorluğun yanında, Türkün müstesna zekâ ve kabiliyeti ile yerli dili hemen öğrenebilmek kolaylığı da dil temessülü hadisesi mütalea edilirken gözde tutulmalıdır.

Büyük Rehberin, dâima birer ders gibi istifade ile dilediğimiz hatıraları arasında bu hadisenin nasıl olabileceğini gösterecek misal vardır. Tarabulus harbinde bir avuç Türk yüz binlerce başka dil konuşan insana hâkim olarak onları teşkilâtlandırmak, silâhlandırmak ve bir maksada doğru götürmek vazifesinde bulunduğu zaman ilk iş orada konuşulan dili öğrenmeğe girişmek olmuştur.

Onlara kendini ve maksadını anlatmak için, öğretmek için lâzımdır. Bunun için, onların türkçe öğrenmesini beklemeye veya onlara türkçe öğretmeye vakit müsait değildir.

Gazi hatıratının bu parçası, daha geniş miyasta ve Tarabulus harbinden çok daha uzun, ne silerle sürmüş mazi hadiseslerine tatbik edilince Çine, Hinde, Avrupa, Afrika ve Amerika göçmüş Türk kavimlerinin dillerini değiştirmiş şekillerinden biri aydınlanılabilir.

Türklerin devlet emir ve feramları ile değiştirdikleri de olmuştur. Tarihte buna dair misaller vardır. Çin'de, en yüksek ve asil medeniyet devirlerinden birini açarak bilhassa san'at vadesinde tesirlerini yalnız Çin'de değil Japonya'da da bugüne kadar ve hâlâ sürdürmekte olan Topa Türkleri hakimiyet rakipleri diğer Türk istilâ zümrelerine galbe çalmak için (Devlet emriyle dil değiştirmek) yolunu kullanmışlardır. [1]

Umumi, kütle halinde dil değiştirmek, şüphesiz yalnız Türklerde görülen bir hususiyet değildir. Cermen kabilelerinden Frank larla Alamanlar bir zaman aynı dile söyleselerdi. Halbuki şimdi birine fransızca, diğerine alamanca denilen ayrı diller konuşuyorlar. Aslen Keltlerden olan Bayve-ralılar şimdi Baltık sahili Saksonları gibi almanca, halbuki bunlardan İngiltereye geçmiş olan kardeş kabilelerin nesilleri İngilizce konuşuyorlar.

Prof. Meillet ve arkadaşları tarafından yazılan "Les langues du monde" da (7000) den fazla dil ve lehçe neveleri sayılıyor. Bu dil ve lehçe neveleri sayılıyor. Bu sayının inanılmaz derecede fazla olduğunu her şeyden evvel dünyadaki mütakabil dil temsil ve temessüllerinin derecesini gösterir.

Dilin esas bünyesine müessir olmamakla beraber kelimeler, tabirler ve istilâhlar gibi terkip unsurlarına şamil olarak aslı safılığı bozan âmil ve ceryanlar da vardır. Bu tesirler, bilhassa son asırlar içindeki yazı dilimizde müfrit derecelere varmıştır.

En eski zamanlarda diller ne halde idi, kaç dil vardı, nerelerde konuşuldu? Hindu - Avrupa dil grubuna fedakâr bir sünne gibi bağlı olan Prof. Meillet bu hususta ancak şunları söylüyor.

"Beşeriyetin tarihi devrinin tarihten evvelki devre nispetle ne kadar kısa olduğu malumdur. Jeolojik tasnif, beşeriyetin, son binlerine ait tarihi hadiselerden doğma bazı lisan gurupları meydana çıkardı. Çok daha evvelki binlerde insanın, cemiyet hayatında ve san'at ve fikir inkişafında en belli başlı tekâmül vastası olan (DİL) i henüz yeni tesis ettiği devrelerde neler olup bitti, neler geçti? Bunu bugünkü ilim vasatalarına tahmin bile mümkün değildir." [2]

Diğer bir müellif J. Vendryes, "filhakika bu son zamanlarda bazen fin-ugur, bazen sami dil

guruplarını Hindu - Avrupa dil guruplarına bağlamak tecrübe lerinde bulunuldu. Bu üç dil ailesinin müşterek bir atadan, müşterek bir menşeden gelmeleri nazariyesi hakikate büsbütün aykırı görünmüyor. Bunu yeni tetkik ve taharırlar gösterecektir" [1] diyor.

Aynı eserin 13 üncü sayfasında Meillet'in. "Dil gurupları arasında mukayeseli gramer tetkikati henüz kifayetsizdir" yolundaki hükmü Vendryes'in cümlelerine katıldığı zaman ne turani denilen gurup aleyhine, ne de Hindu - Avrupa denilen gurup lehine hükümler vermek için henüz kim senin elinde salâhiyet bulunmadığı anlaşılır.

Bundan kırk yıl evvel, Taylor: "Ural - Altay" dilleri ile dil ler arasında, asrı diller ile sami diller arasında olduğu gibi geçilmeyecek bir ayrılık yoktur.

"Yakut ve fin dili ile ari dili arasındaki münasebet ari sisteminin altay fonetik sisteminde tekâmül suretile meydana geldiğini gösterir. Prof. Sayce de ari dillerinin menşini buraya irca etmektedir." diyor. [2]

Dillerin menşei ve akrabalığı meselelerinin ancak Türk dili üzerinde yapılacak esaslı ve mazi derinliklerine kadar inen tetkiklerle doğru neticeye varılabileceği, bizce şüphesizdir. Umumi dil tetkikate uğraşanların aynı zamanda türkiyatçı ve Türk dilcisi olmaları umumi tarih seyrinin ısrar ile ilerletmeye çalıştığı hakikatlerin teyidini ve katıyete doğru inkişafını pek ziyade çabuklaştıracaktır.

Halbuki bugün Türk diline ait tarihi bilgiler Deny'nin dediği gibi "1893 te Türk rüni form harfleri okumağa muvaffak olan maruf Danimarkalı âlim Vilhelm Thomsen'in pek mühim keşfine rağmen henüz çocukluk devrinde." [3]

Türk dili hakkındaki bilgiyi mütemadi himmet ve gayrette emziren biranevel çocuklukta, ergin ve olgun devre erdirmek umumi irfan aleminin henüz karalanlık seçmeğe çabaladığı meselelerinden bir mühimini açık ve genişli havağa çıkarmaya ya rayacağı için, bütün dünya dilcilerine ve onlar arasında, tabiidir ki, en evvel Türk dilcilerine vazifedir.

O halde, Türk dilcileri iki büyük vazife gurubunda karşısında bulunuyorlar. Bunlardan biri: ana dil olmak vasfını tesbit için Türk dilinin tarihini araştırarak kendisinden doğan dillerle bünyede ve şekilde münasebetlerini mütalea etmek, diğeri, Türk dilinin varlığından son yedi, sekiz asır zarfında kaybolanları bulup meydana koyarak eski zenginliğini ve saflığını iade etmek.

Bu iki gurup mesainin en başında yazı ve kütüphane dilimizde bulunmadığı halde bugün halk arasında, halk konuşma dilinde yaşayan lügat ve hattâ sarf ve nahiv müzemesini aramak ve toplamak gelir. Bugün Anadolu halkı arasında dahi yaşamadığı halde en eski metinlerde ve türkçe yazı vesikalarında kullanılan kelimeler de pek çoktur. Sora, dil kaideleri disiplin teminine li-yakattı doğru ve sağlam esaslara bağlanı; kelimelerin muasir ilim, fen, san'at ilerleyişine uyabilecek tarzda istilâhlaşması usul leri kurular.

İki arkadaşımızın, Hamit Zübeyr ve İshak Refet Beylerin bu derlemeleri, büyük çalışma meydana iddiası ve mütevazı çikan bir başlangıç, fakat için bir cephesi için temel mahiyetinde sayılması yanlış olmayacak bir başlangıçtır. Geniş paylı yardımların himmet ortaklığı sayesinde toplanmış olan kelimeler kendilerinin buldukları birinciden de eklenmesi suretile onlar tarafından bir araya getirilmiş ve tasnif edilmiştir.

Tasnif edenlerin de mukadde-me söyledikleri gibi bu eserde toplanmış kelimeler ile telâffuz şekilleri ve mânalar için birçok tenkidler yapılabilir. Fakat her kelime üzerinde yapılacak tenkit büyük dil işinin lehine bir hizmet olacaktır.

Bu eser bir Türk lügati değil, Türk dil işlerinin çalışmasını kolaylaştıracak bir malzemedir. Bunun derhal hatıra gelebilene faydalı söyle sralanabilir.

1 — Gerek Maarif Vekâletinin, gerek muhtelif hususî kültür cemiyetlerinin teşebbüsü ile şimdiye kadar Anadolu'da bir çok söz derleme hareketleri olmuştur. Bütün bunlarda en belli başlı ek-siklik neşriyatıdır. Bu işte çalış-anların birbirlerinden habersizliği idi. Bunlardan ve bulunanlar üzerinde düşünülme ve söy-

[1] Les langues du monde. Vendryes tarafından yazılan "Langues indo-europeennes" faslı.

[2] The origin of the Aryans an account of the prehistoric ethnology and civilisation in Europe, London, 1892, S. 283-398.

[3] — Les langues du monde. Deny tarafından yazılan "Langues turques" faslı, s. 23.

Hindistanda Müzakereler

Gandhi silâhsız itaatsizlik mücadelesini terkedecek mi?

BOMBAY, 12. A. A. — Gandhi, mahsusiyet arkadaşlarından ikisini, yani Mme Maidu ile M. Patel'i bir çay ziyafeti hitamında Poma nahiyesi idare merkezinde hükümetin murahhasları olan miralay İsmay ve Sir Ranavans ile görüşmek üzere göndermiştir.

Hükümet murahhasları, Gandhi'nin adamlarını hükümetin müstakbel islahatın icrası maksadile yeniden kongre ile teşriki mesaiye amade bulunduğunu ve fakat bunun için Gandhinin boykotaj ve silâhsız itaatsizlik mücadelesini kat'i surette terkmesini şart koşmakta olduğunu ve buna mukabil neşredilmiş olan emirnamelerin geri alınacağını ve hali hazırdaki 50.000 mahpusun tahliye olacağını tebliğ etmişlerdir.

Kongreye, şimdiki obstruction siyasetine devam eyleydiği takdirde, hükümetin emirnameleri daimi surette Hint kanunu esasine ithal eyleyeceğine de ihtar olmuştur.

Kongre müessesileri, emirnamelerin şimdiki kanunlar meyanına ithal edileceği tehdidi karşısında hattâ hakaretlerini tagyir ve serfuru etmişlerdir.

Bulhal, kanunu esasine müteallik esasatın gibi kalmaya ihtimaline delâlet eder gibi görünmektedir.

Hükümet müessesileri, bugün Sim lâya hareket etmişlerdir.

Imperatorluk meclisinde ekseriyete sahip olan hükümet, ahvali fevkalade emirnamelerinin Hindistan'ın daimi kanunları meyanına ithali-ne müteallik bir kanun lâyhâsı tevdi etmiştir.

Uçan aile Düştü

KOPENHAG, 12. A. A. — Volf Ajansından: Atlas Okyanosunu Amerika'dan geçmeğe teşebbüs eden Hutchinson ailesi Groenland kıtasının şark sahili üzerinde inmeğe mecbur kalmış ve telsizle imdat işareti vermiştir.

Bir vapur hemen yardıma gitmiştir.

Bulunamadı

KOPENHAG, 12. A. A. — Bahri muhiti geçmeğe teşebbüs eden ve Groenland'ın şark sahilleri civarında denize inmeğe mecbur olarak imdat isteyen Hutchinson ailesi, kaza mahal line giden gemiler tarafından bulunamamıştır.

KOPENHAG, 12. A. A. — Volf ajansından: Hutchinson'un "Famille Volante" tan önceki istidat idaretinden sonra hiç bir haber alınamamış, şimdiye kadar yapılan araştırmalar neticesiz kalmıştır.

lenenlerden haber alınmazsa yüz kişi tarafından ayrı ayrı bulunmuş kelimelerin, diğer yüz kişi tarafından yeniden bulunmuş üzere aranması tabii olur. Bu da kuvvetin boşuna gitmesi demek-tir. Boşuna çalışmakta olmak şüphesi çalışkanların en büyük üzüntüsü ve gayreti kısan, köstekliyen başlıca âmidir.

2 — Bulunanların hasıl âlâkadarlara, bu iş üzerinde uğraşanlara dağıtılması kelimelerin doğruluğu, yanlışlığı üzerinde münakaşaları mümkün kılar. Böylece bir kitap şeklinde ve bir teklif mahiyetinde olarak ileri sürülmüş kelimeler hakkında, bunların muhtelif sahalardaki mahalli mâna ve teleffuz hususiyetleri hakkında mütalealar toplanmış, kelimelerin coğrafi yazılış ve kullanılış sahaları tayin edilmiş ve mesai neticelerinin sıhhati temin veya teyit edilmiş olur.

3 — Bu eserde veya bunun gibi basılacak diğerlerinde görülecek kelimelerin artık bulunmuş oldukları bilinceğinden ancak üç aylık muntazam risaleler halinde basılıp dağıtılması ile söz derleme çalışmaları, düzgün bir yola alınmış olacaktır. Memleketimizde kullanılan bütün türkçe kelimelerin bir lügat içinde toplanabilmesi için en verimli ve kestirime yol budur. Bütün mesai bitti-bi Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin irşat ve idaresi altında yürüyecek tir.

Türk dilinin güzelliği ve zenginliği hakkında ödenen birer söylenmiş olanlar çoktur. Salâhiyet-tar arkadaşlarımızın, dilcilerimiz bir tarafında bunları toplamaları dilimiz hakkında söylenen leri bilmek ve iyi söyleyenleri hatırlamak noktasından faydalı olur. Türkler arasında Divan sahibi Kâgarlı Mahmut ile Baberin ve Muhakemet - ül - lügatayin müellifi Ali Şir Nevai'nin bu husustaki sözleri daima anılmağa değer.

Maruf müsteşrik A. von Le Coq Şarkî Türkistan Türklerinin dillerinden bahsederken: "Lisan

Bolivya Paraguay Harbi

Paraguaylılar bir çok esir aldılar

ASSOMPTION, 12. A. A. — Resmî bir tebliğ, Boqueron istihkâmı etrafındaki müsademelerin devam etmekte olduğunu bildiriyor.

Paraguaylılar birçok esir almışlardır.

Muhasebatı tatil için

VAŞINGTON, 12. A. A. — Cemahiri Müttahide ile müessesileri Paraguay ve Bolivia arasında hadise olan itilâfî Vaşingtonda tetkik eylemekte bulunan 4 bitaraf hükümet (Arjantin, Şili, Brezilya ve Peru) her iki muhasab hükümet aralarındaki muhasematı hemen tatil etmek talebini mutazammın müttahidilmaal birer nota tevdi etmişlerdir.

Bu notaların irtisalı Paraguaylıların Chaco ormanında hezimet uğratılmış bulunduğuna dair olan Bolivia tebliği resminin ahzile aynı zamana tesadüf eylemiştir.

Paraguayın cevabı

ASSOMPTION, 12. A. A. — Bir kabine içtimarı müteakip hariciye nazırı, Milletler Cemiyeti ile bitaraf-lar tarafından tevdi edilen notaya Paraguay hükümetinin vereceği cevabı yarın neşredileceğini beyan etmiştir.

Stresa Konferansı

Almanya'nın konferansa bir teklifi

STRESA, 12. A. A. — Satın alanlarla satanlardan mürekkep muhtelit tali komiteye Almanya tarafından yeni bir teklif tevdi edilmiştir. Almanya, bu teklifinde Almanya, Avusturya, Fransa, İtalya, İsviçre ve Çekoslovakya'nın satan devletlerle rüçhan esasına müstenit iki tarafî itilâflameler aktetmemelerini ve diğer âlakadar devletlerin ziraat memleketlerinin kalkmaması için vücade getirilecek müstemet sermayeye iş-tirik eylemelerini tavsiye etmektedir.

Fransa, İtalya ve Almanya murahhasları tekliflerini straya koymak üzere toplanacaklardır.

Tali komite, müzakerata esas olmak üzere hali hazırda rüçhan esasına müstenit tarifelere tevfiikan piyasaya çıkarılmış ve müşteri bulunmuş olan 45.000.000 kentali vasatı olarak kabul etmiştir.

Ziraî memleketler murahhasları, karşılıklı meselesini tetkik etmek üzere toplanmışlardır.

güzel ve şarkta oldukça temiz, i-fadeye harikulâde münasir ver-mek imkânında malik bir Türk leh-çesidir.

"... Türk dillerinin tahsiline Avrupa'da daha fazla ehemmiyet verilmelidir. Lisaniyatçılar için bunun ehemmiyeti büyüktür. Muhtelif lehçelerin farkını bilen bir seyyah türkçe bilgisi ile Bosna'dan kalkıp bütün Orta Asya'da ta Pekin kadar meramını a-latarak gidebilir" diyor. [1]

Danimarka Darülfünunu Profesörlerinden Oestrup, bir kavim dili, onun ruhunun en iyi, en sadık damğast olduğunu izahatan sora samî dillerde, samî ruhunda (perspective) hassas olmaması hasabile cümlelerin fikirlerdeki unsurları ehemmiyet derecelerine göre ayrılmayan söz dizilerinin ibaret kaldığını, halbuki Türkçe'de bütün fikir unsurlarının çok daha nizamlı, çok daha yerli yerinde ve hepsinin sistemli bir vah detekil eder halde olduğunu söylemiştir. [2]

Türk dili üzerinde esaslı tetkiklerde bulunmuş olan L. Feuillel dilimizden bahsettiği sırada: "Türk dili yavaş yavaş cenkci dil vasfını kaybederek tatlı, güzel tatlı bir dil, dünyanın en güzel dillerinden biri oldu" diyor [3].

Aynı müellif selâhiyettar diğer bazı ecnebilerin Türk dili hakkındaki fikirlerini naklediyor:

Bunlardan Amedée Jaubert bundan 99 yıl evvel, 1833 de basılmış (Grammaire Turque à l'usage des élèves de l'école Royale et spéciale des langues Orientales vivantes) isimli eserinde yabancı kelimeler, tabirler, istilâh-

(1) "Şark Türkistanda Hellas'ın izleri peşinde" eserinin "memleket, bu günkü hall ve nüfusu" faslı.

(2) Le déchiffrement des anciennes inscriptions turques par Vilhelm Thomsen et l'importance de sa découverte pour l'histoire de la civilisation turque (1930 da Ankara'da verdiği konferans.)

(3) Essai sur la réforme alphabétique turque, 1928 S. 9.

Feci bir Tren kazası

Mançuride kaza neticesinde 100 kişi öldü

CHANGCHUN, 12. A. A. — Harbinin takriben 40 mil cenubunda şarkî Çin demiryolu üzerinde vukua gelen şimendifer kazası neticesinde 100 kadar yolcu ölmüş veya yaralanmışlardır.

Yolun bir kısmında evvelce kaldırılan raylar lokomotifle beraber altı vagonun devrilmesini intaç etmiştir.

Bu felâketin faileri oldukları zan nedilen haydutlar, derhal şaşkın bir hal alan yolcuların üzerlerine hücum etmişler ve ölü, yaralı hepsini soymuşlardır. Şakiler bundan sonra aralarında 5 tane de Japonları bulunan birkaç yolcuyu rehine olarak olarak beraberlerine alıp kaçmışlardır.

Bu felâket şimdiye kadar şarkî Çin demiryolu üzerinde vukua bulan felâketlerin en fecidir.

İngiltere - İrlanda

KILKENNY, 12 (A.A.) — M. de Valera bir nutuk irat ederek İrlanda hükümetini arazi taksitleri hakkındaki hattı hareketine müteallik evvelki beyanatlarını hatırlatmıştır. Mu-maileyh, M. Thomas tarafından itihaz edilmiş olan gümrük tedbirlerine rağmen İrlanda milletinin İngiltere - İrlanda iktisadî mücadelesinde muzafer olabilmeye için takip etmesi lâzım gelen usulleri tasrih eylemiştir.

4 bin Faşist seferber edildi

ROMA, 12. A. A. — Bu gece, aynı surette 4000 faşist genci seferber edilmiş ve teğakkül halinde bulunan Colonna meydanında tahşit edilmiştir. Buralar arasında bisiklet ve motosiklet süvar olanlar da vardır. Bu gençlere, federal müsteşarı tarafından bir geçit resmi yaptırılmıştır.

Kreuger'in borcu

BERLİN, 12. A. A. — Volf ajansından: Kreuger müesseselerinin iflâsına ait erkâm, müteveffa Kreuger karşılığı bulunmayan şahsi borçlarının 1.000.000.000 kronu geçmekte olduğunu göstermektedir.

Kreuger'in borcu

BERLİN, 12. A. A. — Volf ajansından: Kreuger müesseselerinin iflâsına ait erkâm, müteveffa Kreuger karşılığı bulunmayan şahsi borçlarının 1.000.000.000 kronu geçmekte olduğunu göstermektedir.

Kreuger'in borcu

BERLİN, 12. A. A. — Volf ajansından: Kreuger müesseselerinin iflâsına ait erkâm, müteveffa Kreuger karşılığı bulunmayan şahsi borçlarının 1.000.000.000 kronu geçmekte olduğunu göstermektedir.

larla doldurulmuş olan yazı dilini bir tarafa ayırdıktan sora:

"Türk konuşma dili kemiyet, ahenk ve letafette farişeye mü-dil, belki de fakittir. Türk dili bütün şark dillerinin en güzellerinden biri ve itiraz kabul etmez surette en muhteşemdir" diyor.

Yine L. Feuillel'nin lâtinca aslı ile naklettiğine göre şarkiyatçı âlimlerden G. Jones Türk, Arap, Acem dillerinin vasıflarını şöyle hulûsa ediyor: "Suavitem persica, ubertatem ac vim arabica, mirificam habet turcica dignitatem; prima allit cit atque oblectat; altera sublimius vehitur, et fertur quodammodo incitatus; tertia alate est sane, sed non sine aliqua elegantia et pulchritudine..."

"Acem dili caziptir, Arap dili fasih ve geniştir. Türk dili son derecede vekarlıdır.

"Birincisi bizi tatlılıkla çeker; ikincisi yükselir ve büyük dalgalarda halinde yürür, üçüncüsünde zarafet ve güzelliğe müstemtez mutlak bir asalet vardır."

L. Feuillel A. B. Davids'in Osmanlı türkçesi hakkındaki şu cümlelerini de naklediyor: "Bu dil zengindir, yüksektir, ahenklidir. Tabirlerinin inceliği itibarile belki hiç bir dil ona tefev yuk etmemiştir. Asaletle, güzelliğe, zarafette hemen eşsizdir."

İşte Büyük Rehberin herbiri ehemmiyet ve yükseltilikte daha evvelkilerle yarışan inkilâp ve islahat teşebbüslerinin en yenisi Türk dilinin bu eşsiz asalet, eşsiz güzelliği ve eşsiz inceliğini asırlar dan beri körletmeğe savaştan tahrip unsurlarından kurtarmayı istihfad ediyor. Onun işe başladığı gündün beri açtığı - hakikatte bir hedefe giden - yolların çokluğu her Türk kendi arzu ve ihtisarsına göre birini seçmek imkânını veriyor. Onun kortarıcı ordularında birinde nefer olabilmek saadeti yalnız bizde, bugünkü Gazi nesline nasiptir. Bu nosil, bu mazhariyetin kıymetini biliyor ve bütün kudreti dahilinde ödemeğe çalışıyor.

Dr. Reşit GALİP

Kurultaya aza olmak için müracaat eden zevat

İSTANBUL, 12. A. A. — T. D. T. C. Kâtiibi Umumiğinden: 26 eylülde toplanacak olan kurultayda aza olmak arzusuyla müracaat edenlerin isimlerini neşre devam ediyoruz:

Kâzım Sevinç Bey, muallim, Hasan Halet B. muallim, Şinasi Süleyman B. muallim, Abdurrahman Şefik B. muallim, M. Şerif B. muallim, Şemsettin B. Sivas muallim, İskender Fahrettin B. Muallim ve muharrir, Refik Ahmet B. muallim ve muharrir, K. Hırrant B. muharrir, A. Rıza B. İlik tedrisat müfettişi, Aziz Neri-

man B., Ziya B. muallim, İzzet Zeki B. muallim, Ali Kâmi B. muallim, M. Emin B. muallim Zahide hanım muallim, Mükerrrem hanım muallim, Rüknettin B. C. H. Firkası İst. Vilâyet idare Heyeti azasından, Hüseyin Rifat Bey, Seyrisafin meclisi idare azasından, Muhlis Hanım muallim, Dr. Şevket Aziz B., Tefvik Remiz Doktor, M. Emin B. Sabık Maarif müsteşarı, Necmettin Ahmet Doktor, Ahmet Hayyat B. ve Hafızoğlu A. Rasim Bey muallim, Reşit Galip B. Aydın mebusu, Fahri Rifik B. Bolu mebusu.

Dil kurultayına Adana'dan öz türkçe konuşan bir kadın gönderilecek

ADANA, 12. A. A. — 26 eylülde İstanbulda toplanacak olan Dil Kurultayına vilâyetimiz dahilinde bulunan göçebe aşiretlerden tahsil görmüş esas lehcesini bozmamış, düzgün konuşan, saz ve türkü bilen halk şairliği yapmış bulunan erkek veya kadınlardan birisinin gönderilmesi kararlaştırılmıştır.

Doktorluk tarihi kongresi

BÜKREŞ, 12. A. A. — Beynelmîl tıp tarihi kongresi kralın himaye ve huzurıyla açılmıştır. Kongreye 28 memleketin heyeti murahhasaları ve 48 darülfünun müessesileri iştirak etmektedir.

Zeppelin Cenubi Amerikaya bir suaygırı nakledecek

FREIDRICHSHAFEN, 12. A. A. — Volf ajansından: Kont Zeppelin sevkıyat idaresine, cenubi Amerikaya yapacağı önümüzdeki seyahatinde bir hipopotam nakletmesi için müracaatta bulunulmuştur.

Cenup hududunda kaçakçılar takip ve imha ediliyor

ANKARA, 12. A. A. — Geçenlerde islâhiyenin dağlık mntakalarında kaçak eşyalarında huduttan şimale geçtikleri haber alınan kaçakçılar İslâhiyenin şarkında Kırkpınar deresinde kendilerini takip eden gümrük muhafaza müfrezesiyle çevrilerek müsademeye icbar edilmişlerdir.

Kaçakçılar karanlık basınca müsademe maktûl düşen arkadaşlarından birinin hüviyyetini belli etmemek için kafasını keserek beraberlerine almışlar ve ayrıca beşi yaralı ve iki diri hayvan bırakarak kaçmışlardır. Hüviyyetleri tespit ve izleri takip edilen kaçakçılar yakında ele geçeceklerdir.

Kafası kesik kaçakçının Gaziantepin, Kürtepe mahallesinden Kel İsmail oğlu Musa olduğu anlaşılmıştır.

9 Eylül gecesi cenup hududunda bir saat ilerisinde muhafaza müfrezesinin pususuna düşerek kaçakçılardan biri ölü olarak ele geçmiş ve bir kaç yük ipeklî kumaş yakalanmıştır. Pusudan kurtulup kaçan diğerlerinin kim oldukları anlaşılmış, takip edilmektedir.

Mühassısların tetkikati

KAYSERİ, 12 (A.A.) — Rus ve Türk mühassıslarından mürekkep tetkik heyeti dün Bunyak Sarımsaklı, Köyküt ve Gezirler mevkiindeki araziye ve suları tetkik etmiştir. Dün akşam heyet azaları şerefiye Erçiyiş kulübünde belediye tarafından bir ziyafet verilmiş ve gece geç vakte kadar samimi bir vakit geçmiş ve hasbuhaller yapılmıştır. Ziyafette belediye reisi ve Profesör Orolof tarafından birer nutuk söylenmiştir. Heyet bugünkü trenle Ankara'ya hareket etmiştir. Heyetin ikinci kısmı yarın Kayseriye gelecektir.

Selânik panayiri açıldı

ATINA, 12 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor: Yedinci beynelmîl Selânik panayiri bugün açılmıştır. Mahalli hükümet erkânı ve çok kalabalık bir seyirci kültesi merasimde hazır bulunmuştur. Seyircilerin büyük bir kısmını ecnebiler ve bilhassa İstanbul ve Selânikten gelenler teşkil ediyordu. Bugün 30 bin kişi panayiri gezmiştir.

M. Vinton Churchill hasta

LONDRA, 12. A. A. — Daüliirtifadan muztarip olan M. Vinton Churchill'in Salzburgda bir sanatoriuma girmiş olduğu haber alınmıştır. Hastalık, normal seyrini takip etmektedir.

Şimal denizinde fırtına

BERLİN, 12. A. A. — Volf ajansından: Evvelki gece, şiddetli bir fırtına, Baltık ve Şimal denizindeki bütün Alman sahilleri boyunca bir tahribat hasarat yapmıştır.

Fransız iktisat mütehassısı

BERLİN, 12 (A.A.) Wolff Ajansından: Gazeteler, Roman ya hükümetinin teşebbüs ve müracaatı üzerine maruf Fransız iktisadiyatçısı Delaisi'nin memleketin mali ve iktisadî ve ziyetini ve inkişaf imkânlarını tetkik eylemek üzere Romanya'ya gideceğini yazmaktadır. Sofyadan da aynı suretle müracaat vaki olmuş olduğundan Delaisi, müteakiben Romanya'ya gidecektir.

Selânikte arbedeler

SELÂNİK, 12. A. A. — Havas ajansından: Nasyonalkit talebeler Ziraatçiköyülü firkası lideri M. Papanastoyunun intihap nutkunu irat ettiği sırada bir arbede çıkarmışlardır. Mümaileyh, bizzat zabtanın muavenetile arbedeyi yatıştırması ve sükunu iade etmiştir.

İspanyadan çıkarılanlar

MADRİT, 12. A. A. — Kral ta-raftarı fesat hareketine iştirak edenlerden 55 kişi Cadix'e gönderilmişlerdir. Mahkûmlar orada muhafaza mahalleri olan Villa Cisneros'a nakledeceklerdir.

İnsan öldüren arı

DAVNENBERG, 12. A. A. — (Brandebourg hükümeti dahilinde) Volf ajansından: Bir yaban arısı, bir kadının göğsüne iğnesini batırması, ilithap dimağına sırayet ettiğinden kadını öldürmüştür.

(1) — Richard Wilhelm, Histoire de la civilisation

Milliyet

Acarın umdesi «MILLİYET» tir

13 EYLÜL 1932

İdarehane: Ankara caddesi,
100 No.

Telgraf adresi: 1st. Milliyet

Telefon Numaraları:

Başmuharrir ve Müdür: 24318

Yazı işleri Müdürlüğü 24319

İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

Türkiye için Haric için
L. K. L. K.
3 aylık 4 — 8 —
6 " 7 50 — 14 —
12 " 14 — 28 —Gelen evrak geri verilmaz —
Müddeti geçen nüshalar 10 ku-
ruştur. Gazete ve matbaaya ait
işler için müdüriyete müracaat
edilir. Gazetemiz ilânların me-
s'ulliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askeri rasat merke-
zinden verilen habere göre bugün
hava umumiyetle açık olacak, rüz-
gâr muhtelif istikametlerden mü-
tedil kuvvetle esecektir.
12-9-932 tarihinde hava tazyiki
762 milimetre, en fazla hararet 28
en az 13 santigrat kaydedilmiş-
tir.

FELEKTEN

Sevşah mektupları..

Parise umumî
Bir bakış

Paris

Dört milyon nüfusu olan ve
dünyanın en güzel binalarını,
bahçelerini âbidelerini taşıyan
bir şehir için dört defa bir kaç
hafta için kalmakla bir şey öğ-
renilmez... Onun için Paris
hakkında malûmat vermeye
kalkacak değilim.. Her şeyhan
gibi ben de Parisin büyük mü-
zelerini, bahçelerini, meydanla-
rını, tiyatrolarını evvelce gez-
dim, gördüm ve çocuklar gibi
(Eyfel) kulesine çıktım.
Ama bizim Beyazıt ve Gala-
ta kulelerine çıkmadım. Pariste
doğmuş büyümüş Parisliler
rin yüzde doksanı (Eyfel) ku-
lesine çıkmamıştır. Eyfel ku-
lesi konsoloshaneler gibidir..
Seyahate çıkanlar oradan geç-
er...Buna rağmen dört senelik
fasıladan sonra Pariste gördüğüm
bazı değişiklikleri yaz-
cağım..
Evvvelâ binalar, kübikleşme-
ye başlamış.. Hem de bariz şe-
kilde.. Eskiden ne üslupla ol-
duğunu bilmeyen ama bizim
bildiğimiz şekilde güzel şeyler
yapılırdı. Şimdi, zirhli taretî
gibi şeyler yapılmış.. Ve bana
sorarsanız çirkin olmuş..Sonra bir çok büyük caddeler
de tramvay hatlarını tatil
etmişler, raylar demirden olsa,
bir harp hatırası gibi madenî
iltima'lar yaparak asfaltın ara-
sında kayboluyor.. Onun yeri-
ne otobüs servisleri ikame edilmiş..Bizde iş bunun aksinedir.
Üsküdar'da tramvay işlesin di-
ye otobüsleri yasak ettik.. De-senize! Her yığtın bir yoğurt
yeyiş var..Taksirler, eskiden pek kültü-
r seylerdi, bu sefer daha ye-
nilemiş gördüm. Amma so-
forler yine hep o eski kem su-
rat herifler.. Hele bizimkiler
gibi önüne :— Oto mösyö? diye kapı aç-
tıkları yok..Sevşah çok daha mükem-
melmiş.. Kaldırımlar üzeri-
ne daha 928 de başladıkları de-
mir çivili piyade geçit yerleri
Parisin en hücre köşelerine ka-
dar yayılmış.. Otomobillerde
adam çinmemek için azami
meleke hasıl olmuş, şu kadar
ki, caddede ortasında sıkıştırmız
zaman geri iferi hareket kalk-
mamalı olduğunuz yerde dur-
malısınız. O zaman otomobiler
önünüzden ve arkanızdan
geçer size dokunmazlar..Metropoliten büyük bulvar-
ların altına kadar ilerlemiş, 928
de daha inşaatı bitmemiştir.Bu Metropoliten bir garip
şeydir. Ne zaman Paristen geç-
sem bu dünyanın en güzel yer-
altı şimendiferini hayretle mev-
zuu bahsetmeden geçemem.
Benim, Parisin orta yerindeki
bir kaç büyük caddeden başka
yollarını öğrenmemen mani olan
şey de Metropoliten denilen bu
yeraltı şimendiferidir. Onun
hartasına nazaran gideceğiniz
yeri tayin eder, nerede aktar-
ma yapacağınızı da kararlaştır-
tır yerin dibine geçersiniz..
Ama bizim Peyami Safanın
spor mağlubiyetinden utana-
rak yerin dibine geçmesi gibi
değil.. Doğrudan doğruya on,
on beş metre aşağıya iner, bi-
letinizi alırsınız.. 928 de ikinci
mekvi 50 santim yani dört ku-
ruş onpara idi, şimdi 70 santim
me çıkarılmış.. Altı kuruş
kadar ediyor.. Bu aldığımız bi-
letle Metropoliten kapılarını
dışarı çıkarmak şartı ile bü-
tün Parisin altını dolayırız..
Kimse size neden bir arabadan
inip ötekine bindiğinizi sor-
maz..Pariste, iki Metropoliten
şirketi vardır. Birisinin Parisi
muhtelif istikametlerde ka-
teden dokuz hattı, diğerinin Pa-
risi şimalden cenuba doğru ka-
teden ve birincinin hatları ara-
sında adeta bir arkaç vazifesi-
ni gören iki hattı vardır. Bir
yere gideceğiniz zaman, o yeri-
bulduğunuz yere nazaran tam
bir hat üzerinde her zaman bu-
lamazsınız.. O zaman bir hat-
tan diğerine aktarma etmeniz
lazımdır. Bunun için haritada,
hatları tetkik eder, aktarma is-
tasyonunu tesbit eylesiniz..
Bu istasyonda indiginiz zaman
da (aktarma) işaretli koridor-
lara girer, aradığınız hattı bu-
lursunuz. Bu iki şirket hatla-
rından birbirine aynı biletle
geçilebilir. 924 te Paris olim-
piyadına giden arkadaşlardan
birisini o zaman 30 santime olan
Metropoliten'e binerek saatler-
ce o aktarmadan o aktarmaya
geçmiş ve nihayet yer yüzüne
döndüğü zaman bize:— Bugün Parisi 30 santi-
me gezdim... diye lâfete etmiş-
ti.Yalnız dikkat etmeyen ve
adım başında büyük karakter-
lerle yazılmış yazıları oku-
yan kimse bu dehlizlerde der-hal kaybolur... Onun için te-
reddüt hasıl olunca biletilere
sormalı..Paristeki değişikliklerin
başlıcalarından birisi de bir
çok tiyatro ve müzik hollerin
sinema salonu haline gelmiş
olmasıdır. Bunu, sesli sinema-
nın tiyatroya bir galebesi ola-
rak kabul etmek lazımdır. Yal-
nız, bugünlerde halkın sesli si-
nemadan da yorulup tekrar ti-
yatroya dönmek arzusunun gös-
terdiğine dair âlâmetler var-
mış..Operanın cephesini muaz-
zam işkelerle kapalı gördüm.
Cepheyi temizleyip boyuyorlar..
Pariste sokaklarda satış
yapan mahut ağır kalabalık
şarlatanlardan eser yok! Bel-
ki pazar günü görürüm..Bir çok şey gibi eski anti-
ka eşya ve kitap kıymetler
düşmüş.. Hem fena halde..Kundurucu ucuzlamış.. Nasıl
mal olduğunu bilmem ama,
muazzam bir mağaza 3,5 lirası
yüzmükemmel erkek iskarşin-
leri satıyor..Halk biraz daha itinasız, ka-
dınlarda daha az elmas var.
Sahte elmas gözden düşmüş..
Bütün sahte şeyler gibi.. O-
nun yerine âdi taş ve maden-
den yapılmış şeyler kaim ol-
muş.. Bu şeylerin kıymetsiz
şeyler olduğunu takan da gö-
ren de bilir. Aldatmaca yok!Lokantalarda fiatlar yüzde
15—18 derecesinde ucuzlamış,
kahvehaneler, hele Monparnas
ile Şanzelize taraflarında art-
mış.. Öyle güzel kahveler var-
ki; bizde olsa diplomatik ziya-
fetleri orada veririz..Kaldırımlar, yine tahta, o-
tomobiller yine dört tekerlekli
ve insanlar yine iki ayaklı!..Hâ! dilenci çoğalmış.. Es-
kiden görülmeyen şeyler var..
Analı çocuklu ihtiyar ve uzun
sakallı, titrek ve buruşuk yüzü
dizilenciler hele geceleri avuç
açıyorlar.. Hallerinden bunla-
rın profesyonel dilenci olma-
dıkları anlaşılıyor..

FELEK

ÇANAKKALE

Şehitlerini ziyaret

15 EYLÜL

GÜLCEMAL vapurile

Piyango müdüriyetinden:

35.000 Lira kazanan 27045 numara
li biletin üç parçası İstanbulda, birer
parçası İzmir ve Edirne'de satılmış
mütebaki parçaları satılmamıştır.15.000 Lira kazanan 4855 numara-
lı biletin beşte birlik bir parçası
ile diğer parçası İstanbulda bir par-
çası Gazi Ayıntapta satılmış ve mü-
tebaki parçaları satılmamıştır.10.000 Lira isabet eden 27.965
numaralı biletin üç parçası İstanbul
da, birer parçası Ankara ve İzmirde
satılmış ve bir parçası Boğazlyan-
dan satılmıyarak iade edilmiş ve mü-
tebaki parçaları satılmamıştır.

İHTİRA İLANI

"Gemiler için iki kişimli istika-
met aleti" hakkında istihsal olunan
6 T. Evvel 1930 tarih ve 954 numara-
lı ihtira beratı bu defa mevkiî fi-
le konmak üzere şere devrişirile ve ya
icaz edileceğinden talip olanların
Galatada Çiniî Rıhtım Hanında Ro-
bert Ferriye müracaatları ilân olunur.

— Ne diyorsun dedi?..

— Ne diyeceğim.. Olanı söy-
leyorum..Anasının kolları arasında
baygınlığını geçiren Şehamet
halsiz kesik sesle:— Bana ilk görüşlerine
pek inanmadınız.. Şimdi da-
dım da aynı apparition'a şahit
oldu.. Artık bu dört gözün şe-
hadetine bersam diyemezsiniz..

— Evet şu hali görüyorsunuz..

Bersam demekle içinden çıkılır
bir muamma değil..Abdüllâtif Efendi kızının
saçlarını okşayarak:— Bu şerirlerin ölüleri di-
rilerinden zorlu çıktı.. Ne ya-
pacağız?..Eunlar berhayat iken da-
vamızı mahkeme huzuruna ça-
kırabiliriz.. Şimdi âlemleri-
miz ayrıldı.. Bu dünya hâkim-
leri ahret suçlarına ceza ve-
rebilirler mi? Kimden kime şikâ-
yete edeceğiz? Ölülerin di-
rileri bu suretle iz'acına Cenan-
ber Hak müsaade ediyor ise bu
nevi davaları rüyet için bir de-
merci tayin buyurmalıydı.Hanım: — Evet beyefendi
işimiz Allaha kaldı..

Efendi: — Söyle kızım na-

İTTİHADI MİLLÎ

TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi
tercih eyleyiniz.

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilâları

Saat
10000 metre Sargılık bez aleni münakasa 1 T. evvel 932 14 te
50000 metre Tülbent gaz " " " " 1430da
5000 kilo Pamuk saf kapalı zarf " " " " 15 te
5 kalem Filim aleni münakasa " " " " 16 daOrdu ihtiyacı için yukarıda cins ve miktarı yazılı Sıhhiye
malzemesi hizalarındaki tarih gün ve saatlerde ayrı ayrı dört şart
namede satın alınacaktır. Taliplerin şartnamelerini görmek için
Tophanede Merkez kumandanlığı satınalma komisyonuna her
gün ve iştirak için de muayyen saatlerinde komisyonunda hazır bu-
lunmaları. (60) (4637)Harbiye mektebi ihtiyacı i-
çin 1200 kilo taze üzüm pazar-
lıkla satın alınacaktır. Pazarlık
14 Eylül 932 çarşamba günü
saat 10 da Tophanede merkez
kumandanlığı satın alma komi-
syonunda icra kılınacaktır. Tali-
plerin şartnamesini görmek için
komisyon müraaatları ve iştirak
için de muayyen vaktinde komi-
syonda hazır bulunmaları.
(66) (4772)Ordu ihtiyacı için küçük kop-
ça alınacaktır. Talip olanlar nü-
munelerini 13 Eylül 932 T. salı
günü saat 12 ye kadar Topha-
nede Merkez K. satınalma komi-
syonuna getirmeleri.
(65) (4747)Harp Akademisi hayvanatı
ihtiyacı için 200 ton arpa kapa-
lı zarf suretile satın alınacaktır.
Münakasası 25 Eylül 932
Pazar günü saat 14:30 da Topha-
nede merkez kumandanlığı
satın alma komisyonunda icra
kılınacaktır. Taliplerin şartna-
mesini görmek için komisyon
müracaatları ve iştirak için de
şartnamesi veçhile hazırlaya-
cakları teklif mektuplarını ihale
günü için muayyen vaktinde
komisyon riyasetine vermeleri.
(36) (4519)Merkez Kumandanlığına
merbut müessesat ihtiyacı için
30,000 kilo bulgur aleni muna-
kasası suretile satın alınacaktır.
Münakasası 17 Eylül 932 cu-
martesi günü saat 14 ten 17 ye
kadar Tophanede Merkez ku-
mandanlığı satınalma komisyo-
nunda icra kılınacaktır. Tali-
plerin şartnamesini görmek için
komisyon müraaatları ve iştirak
için de muayyen vaktinde komi-
syonda hazır bulunmaları.
(17) (4308)Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâleti
Hudut ve Sahiller Sihhat Umum
Müdürlüğünden:Mübayaa edilecek 430 ton yerli maden kömürünün 10 Ey-
lül 932 tarihinde yapılan kapalı zarf usulü münakasada verilen
fiyat galî görüldüğünden aleni münakasası 19 Eylül 932 paz-
tesi günü saat 14 te Galatada Kara Mustafapaşa sokağında İst-
anbul limanı sahil sıhhiye merkezinde yapılacaktır. Taliplerin
şartnamesini görmek üzere Ankaraada Hudut ve Sahiller Sihhat
Umum Müdürlüğü Amniyat muhasipliğine ve İstanbulda mezkûr
merkez levazım memurluğuna müracaatları. (4800)

Feyziati Lisesi Müdürlüğünden

17 Eylül cumartesi günü umum sınıflarda derslere başlan-
acaktır. İlk kısım ve lise talebesinin mezkûr günde mektepte bu-
lunmaları.

sıl oldu?

Şehamet — Dadımla derin
uykuda idik.. Birden bire çıkan
firtına ile oda sarılsır gibi ol-
du.. Uyandık.. Sordum: "—
Dadıcığım ne oluyor?" — Ga-
liba zezele oluyor." Cevabını
verdi. Lâmba yanıyordu. Odam
miz apaydınlıktı. Sofada koşu
malar işitildi. Ve gittikçe gü-
rültü arttı. Nihayet şiddetle
tekmeleyen oda kapımızın iki
kanadı arkasına dayandı.. Zif-
af gecesi vukubulan dehşetin
tamamı tamama bir aynı göz
lerimizin önünde zuhura geldi.Şehamet sözüne devam ede-
medi. İki eline yüzünü kapadı.
Titredi ve sustu.Şimdi macerayı nakle yine
dadı başlayarak:— İkisinin elinde de birer
revolver, birbirini nişanladılar.
Tabancaların dumanları
göründü fakat sesleri çıkmadı..
Birbirini vurmuş olmaları
ki iki ceset birden yere yığıldı.Sözü yine Şehamet aralık:
— Ya ölmediler ve yahut ki
öldüler de bizim anlayamadığımız
maverat esrar ile tekrar di-
ridiler.. Kalktılar.. Birbirinin
gırtlığına atıldılar, boğuştu-Miktarı Cinsi
16 kilo Gaz yağı
8 kilo Üstüpi
3 kilo Vazelin
3 kilo Gres yağı
8 kilo C marka mobilöylü
75 kilo B marka
750 kilo Benzin
2 adet Lâstik kaynak ma-
kinesi
8 kutu Kaynak
250 gram Asitsülfirik
1 kilo OdistileTopçu Atış mektebi ihtiyacı
için yukarıda cinsleri yazılı 11
kalem muhtelif benzin ve yağ
pazarlıkla satın alınacaktır. Pa-
zarlığı 14 Eylül 932 çarşamba
günü saat 10 da Tophanede
Merkez Kumandanlığı satın-
alma komisyonunda icra kılma-
cağıdır. Taliplerin izahat almak
için her gün numunelerile ve ev
safı kimyeviyelerile beraber
muayyen vaktinde komisyonunda
hazır bulunmaları.
(67) (4792)İstanbul üçüncü icra dairesinden:
Bir borçtan dolayı mahcup ve fu-
ruhtu mukarrer muhtelif cinsten el-
biselik kumaş 14-9-932 tarihinde mü-
sâdîf çarşamba günü saat 14 te San-
dal bedisteninde açık artırma ile sa-
tılabileceğinden talip olanların yevmi
mezkûr ve saatı muayyen Sandal
bedisteninde hazır bulunmaları il-
ân olunur.Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâleti
Hudut ve Sahiller Sihhat Umum
Müdürlüğünden:Mübayaa edilecek 430 ton yerli maden kömürünün 10 Ey-
lül 932 tarihinde yapılan kapalı zarf usulü münakasada verilen
fiyat galî görüldüğünden aleni münakasası 19 Eylül 932 paz-
tesi günü saat 14 te Galatada Kara Mustafapaşa sokağında İst-
anbul limanı sahil sıhhiye merkezinde yapılacaktır. Taliplerin
şartnamesini görmek üzere Ankaraada Hudut ve Sahiller Sihhat
Umum Müdürlüğü Amniyat muhasipliğine ve İstanbulda mezkûr
merkez levazım memurluğuna müracaatları. (4800)

Feyziati Lisesi Müdürlüğünden

17 Eylül cumartesi günü umum sınıflarda derslere başlan-
acaktır. İlk kısım ve lise talebesinin mezkûr günde mektepte bu-
lunmaları.lardı.. Dadıma sokuldu titreyordum..
Yine birden bire fos-
forlu kelebekler kayboldu.. O-
danın eşyası yerlerini değiştire-
rek birbirine giriyorlardı. Ö-
nümde duran tekliflerimin bir
teki yerinden karşıya uçarken
omuzuma çarptı. Titreye titre-
ye kendimden geçtiğimi hisse-
den dadıma bir cesaret geldi..
Kalktı lâmbayı yaktı.. Tekrar
haykırışmaya başladık siz gel-
diniz..Bu, tabiat fevkindeki macerayı
dinleyenler derin birer dü-
şünce içinde mephut kaldılar..
Dinledikleri şey ne masaldı
ne rüya.. Gözlerinin önünde
cereyan etmekle beraber hakika-
te ândırır bir taraftı olmayan
bu iki şerir ruhun akıl almaz
tasallutları o gecedan sonra
hasal oldu ve gittikçe şiddeti-
ni arttırarak tekerrüre başladı.
Gece herkes uykuya vardık-
tan sonra evvelâ iki fosforlu
kelebek peyda oluyor.. Bunlar
kâh bir insan kadar büyüyor
kâh bir kuş kadar küçülüyor..
Birbirine çarpışa çarpışa mer-
divenlerden inip çıkıyorlar.
Sofaları dolayıyorlar.. Kapalı

SİNEMALAR

Yarın akşam

OPERA SİNEMASI

1932 - 1933 sinema mevsimine
"Sefiller" mübdei HENRU FESCOURT'un meşhur

YEMİN

Fransızca sözlü ve şarkılı filmi ile başlıyor.
Müessesileri: ANDRE BURGERS ve MADELEINE RENAUD
İlaveten: KADININ FENDİ ERKEĞİ YENDİ
Fransızca komedi.

FİATLAR:

İkinci 30 — Birinci ve balkon 50 — Hususi 75 kuruştur.

İstanbul Maksudiye Han 8 No.da

Teodor Mumcidis efendiyi: İst-
anbul 3 üncü icrasından: Cevat zadeAli beyin zimmetinde matlubu ol-
duğu idia edilen 2179 lira 59 kuruşkurşun maa masraf haciz yoluyla takaslı
hakkında vaki talip talebi üzerinetarafına gönderilen ödeme emri zah-
rana mübaşiri tarafından verilen meş-
ruhatta ve yaptırılan zabita tabhikatında mezkûr mahalde olmadığımız
ve eylevüm ikametgâhımızın meçhulbulduğumuz gösterilmesine binaen il-
ânen tebliğat ifasına karar vermiş-
tir. Tarihi ilândan itibaren bir ayzarfında borcunuzu ve basraflarını
ödemeyiz ve borcun tamamına veyabir kısmına yahut alacaklının takibi-
bat icrası hakkında dair bir itirazı-
za veya vaki müddet zarfında şifahen veya tahriren bildirmeyiz ve bor-
cun bir kısmına itiraz ettiğiniz haldeo kısmın cihet ve miktarını açıkça
göstermeyiz lazımdır. Aksi tak-
dirde itiraz edilmemiş sayılacağı veborcu tediye veya itiraz etmediğiniz
takdirde yine bu müddet zarfında ic-
ra ve iflas kanununun 74 üncü mad-
desi rüabince mal beyanında bulun-manız ve mal beyanında bulunmaz i-
seniz hapisle tazyik olunacağınız vehakikata muhalif beyanda bulunur-
sanız hapisle cezalandırılacağınız veborcu ödemeyiz veya itiraz eylemezse-
niz hakkınızda ziyahen cebri icraya
devam olunacağı mezkûr ödeme emri-
nin tebliği makamına kaim olmak ü-
zere ilân olunur.İstanbul üçüncü icra dairesinden:
Dan: Kurtuluşta Tramvay son te-
vakkuf mahallinde Polis karakolu it-
tisaleindeki hanede sakin Fuat beye.
Mansur Zafir beye olan borcunuzdan
dolayı temliklen alacaklı Ahmet
mürvet ve andan dahi temliklen a-
lacaklı İbrahim beyin işbu alacağın-
dan dolayı mahcup bulunan gayri
mübâdiller mahsus bono 19-9-932
tarihinde saat 11 ilâ 12 arasında dör-
düncü Vakıf hanında esham ve tah-
vilât borsasında paraya çevrileceği
malûm ve işbu temlik ile ilân ve ih-
par varakası tebliği makamına kaim
olmak üzere ilân olunur.Kasımpaça camiikebir Dibahane
caddesinde 14,16, 18 No. lu han-
nın tehlikesine binaen Belediye ta-
rafından 48 saat zarfında yıktırıl-
ması emir verildi. Esnayı tahliyyede
kiralardan Fehime Hanım eşya-
nı çıkarmayıkarırar etmiş ve adresi-
ni de bildirmemiştir. Uç gün zar-
fında müracaat etmeyecek olursa ef-
yasını merkeze teslim edeceğini il-
ân eyleyiniz.

Mezkûr ev sahibi İsmail

Şehrimizde Fransız tiyatrosunda
oynanmış ve İstanbul halkınca pek
iyi tanınmış olan

ELVİRE POPESCO

önümüzdeki Perşembe akşamı

VARŞOVALI

YEĞENİM

Fransızca sözlü ve şarkılı filmi ve
aşk filmi ile

ARTİSTİK

Sinemasının
yeni mevsimini kışat edecektir.

Yeni fiatlarımız:

2 inci balkon 35 — Birinci bal-
kon ve Birinci mevki 55 —
Hususi fotolyer 80 kuruştur.İstanbul birinci iflas memurluğun-
dan: Müflis kunduracı İsmail Halk-
ku, efendinin masasının tanzim olu-
nan 25-8-932 tarihli sıra defteri di-
ğer alacaklıların iltihakı dolayısıyla
düzeltilmiş olduğu ve ikinci toplan-
manın evvelki ilân veçhile 25-9-932
perşembe günü saat 14 te icra kıl-
nacağı ilân olunur.Beyoğlu dördüncü sulh hukuk hâ-
kimliğinden Beyoğlunda Ayatryadı
kiliyesi civarında Hrisovergi Apart-
manının 7 numaralı daireesinde sakin
ve İstanbulda Cermanya Hanında
daireesinde mükim iken vefat eden
Haym Beraha Efendinin terekesi a-
leyhine muhtelif ve mütenevvi dava-
lar ikame eyleyen müteaddit zevce-
tin vukubulan sulh tekliflerinin ala-
caklıların nazarı tetkik ve kabulün-
arzi Tasfiye heyetinin hakimlikçe
tasdik edilen kararı ıktzasından ol-
makla hususatı mezkûrenin müzak-
ere ve karara rapti zimminde bu tere-
ke alacaklıların mahi halin on doku-
zuncu pazaresi günü saat on radde-
lerinde Beyoğlunda İstiklâl cadd-
sinde kâin Adilîye binasında Bey-
oğlu dördüncü sulh hukuk dairesinin
behemelhal gelmeleri lüzumu ilân ve
ihbar olunur.Kasımpaça camiikebir Dibahane
caddesinde 14,16, 18 No. lu han-
nın tehlikesine binaen Belediye ta-
rafından 48 saat zarfında yıktırıl-
ması emir verildi. Esnayı tahliyyede
kiralardan Fehime Hanım eşya-
nı çıkarmayıkarırar etmiş ve adresi-
ni de bildirmemiştir. Uç gün zar-
fında müracaat etmeyecek olursa ef-
yasını merkeze teslim edeceğini il-
ân eyleyiniz.

Mezkûr ev sahibi İsmail

İstanbul üçüncü icra dairesinden:
Bir borçtan dolayı mahcup ve fu-
ruhtu mukarrer muhtelif cinsten el-
biselik kumaş 14-9-932 tarihinde mü-
sâdîf çarşamba günü saat 14 te San-
dal bedisteninde açık artırma ile sa-
tılabileceğinden talip olanların yevmi
mezkûr ve saatı muayyen Sandal
bedisteninde hazır bulunmaları il-
ân olunur.Kasımpaça camiikebir Dibahane
caddesinde 14,16, 18 No. lu han-
nın tehlikesine binaen Belediye ta-
rafından 48 saat zarfında yıktırıl-
ması emir verildi. Esnayı tahliyyede
kiralardan Fehime Hanım eşya-
nı çıkarmayıkarırar etmiş ve adresi-
ni de bildirmemiştir. Uç gün zar-
fında müracaat etmeyecek olursa ef-
yasını merkeze teslim edeceğini il-
ân eyleyiniz.

Mezkûr ev sahibi İsmail

İstanbul üçüncü icra dairesinden:
Dan: Kurtuluşta Tramvay son te-
vakkuf mahallinde Polis karakolu it-
tisaleindeki hanede sakin Fuat beye.
Mansur Zafir beye olan borcunuzdan
dolayı temliklen alacaklı Ahmet
mürvet ve andan dahi temliklen a-
lacaklı İbrahim beyin işbu alacağın-
dan dolayı mahcup bulunan gayri
mübâdiller mahsus bono 19-9-932
tarihinde saat 11 il

Bu sene sinema mevsimi çok güzel filmlerle başlamış bulunuyor

Sinema sahipleri İstanbullulara birbirinden güzel filmler göstermek hususunda her fedakârlığı yapıyorlar

Melek sinemasında gösterilen Demir Kafes filminin iki baş artisti (Silvia ve Sidney)

Sinema mevsimi başladı. Bu sene İstanbul bütün büyük sinemalarında geçen senelere nazaran daha hummalı bir faaliyet göze çarpıyor. Muhtelif memleketlerde bu sezon için hazırlanan büyük filmlerin en güzellerinin intihap edilmiş olduğunu görüyoruz. Bütün bunlara ilâveten bu sene Türkçe sesli filmler de göreceğiz.

Sinemalar hazırladıkları programlarını kısm kısmı negrediyorlar. Büyük sinema sahipleri birbirinden güzel filmler getirmek hususunda her fedakârlığı göze almış bulunmaktadırlar. Hatta Artistik gibi bazı sinemalar fiatlerde tenzilât bile yapmışlardır.

Bu sene göreceğimiz güzel filmler arasında Artistik sineması sahiplerinin getirmiş oldukları filmler şunlardır:

Sinema mevsiminin başlaması münasebetile bütün piyasada hummalı bir faaliyet görülmekte ve sinemalar hazırladıkları programlarından bir kısmını negretmektedirler.

İşte, biri birini geçmeğe azmeden Beyoğlunun büyük sinemaları meyânında, asri tarzı, her türlü esbabı istirahatî cami bulunması, tecrübede sahiplerinin her hususta müşterilerini memnun etmek için elden gelen fedakârlığı ihtiyardan çekinmemeleri itibarıyla her türlü sitayişe layık olan ARTİSTİK sineması, bu sene hazırladığı fevkalâde programa rağmen fiatlerinde de ahaliyi memnun edecek bir derecede tenzilât yapmıştır.

Salonunu, dünyanın yeğâne sinema makinaları olan Western Electric'le teçhiz etmiş ve aksi sâda için lâzım gelen bütün tertibatı yapmış bulunan Artistik, bu

Operada oynanacak olan Yemin filminden bir sahne

sene, geçen sene ehalinin temayülünü nazarı dikkate alarak, beynelmile ve emsalile gayri kabili kıyas en iyi: Mary Glory ve Florelle tarafından oynanan "Mösyö Madam ve Bibi"; Almanların, Berlinlilerin bülbülü namını verdikleri Gitta Alpar tarafından temsil edilen "Saadet şarkısı"; Sâhra esarını gösteren "Atlantid diyarında"; Anny Ondra tarafından oynanan "Cennette bir gece"; Brigitte Helm ve André Luguet'nin "Zafer" i; en iyi Alman artistlerinden Martha Egger tarafından temsil edilen "Bekârlığa veda"; Hanry Rousset'in Raquel Meller ile vaz' sahne ettiği Fransızca sözlü ve şarkılı "Şahane menekşeler"; Armando Falconi ve Grazia del Rio tarafından oynanan "Kadın peşinde - Rubacuori" ile Maria Jacobini'nin temsil ettikleri "Hayat merdiveni - La Scala" isimli iki İtalyanca film.

Bunlardan maada Artistik sineması programlarının, bir çok Fransızca sözlü komiklerle 2-3 kısımlık kısa İtalyanca mevzularla ikmal edileceklerini ilâve edelim.

İstihbar ettiğimize göre Artistik sineması, mevsime, iki sene evvel Fransız tiyatrosu sahnesinde oynadığından dolayı hallamızın pek iyi tanıdığı ELVIRE POPESCO tarafından temsil edilen nefis "Varşovalı yeğenim" filmi de girmektir.

Haftanın filmleri

Elhamrada

Ejderin Kızı

Bir kaç seneden beri Londra şehri bir çok intikam cinayetlerine sahne olmaktadır. Büyük Çin alimi Doktor Fu Manchu bu hâdi selerin faili olmakla mazundur. Büyük bir inhidam vak'asında Doktorun öldüğü zannediliyorsa da cesedini bulmak kabil olmuyor. Bu hâdiseden bir kaç sene sonra Londra Muzikhollelerinde bir Prenses unvanını taşıyan büyük Çinli dansöz Ling - Moy çingmca alkışlanmaktadır. Dansözün veda müsamesesinde Vekili umuru Morloff, dansöz, kendisiyle aynı şehirde bulunan Roland Petrie ile nisanlısı Mis Joan Marchall'a takdim eder. Aynı gece dansöz, şimdiye kadar hiç görmediği babasının Londra'ya geldiğini haber alır. Bu adam Fu Manchu dur. Doktor kızına, Şanghai isyanında jeneral Petrie'nin emriyle öldürülen karısının ve iki oğlunun intikamını şimdi evladından almak arzusunda olduğunu söyler. Halbuki jeneralinin oğlu Ronald Petrie Dansözün çingmca bir aşkla sevmektedir. Fu Manchu kızından intikamı için bu aşkı silâh olarak kullanmasını ister. Bu intikamı kabul eden dansöz kendisini seven Ah Keo isimindeki polis hafiyesini evine çağırıyor, diğer taraftan da Ronald Petrie ile onun arkasından gelen nisanlısını evine hapsedirir. Kıskaçlıktan çıldıran dansöz ikisini de işkence ile öldürmek istiyor. Ah-Keo aşkı vazifesine feda edecek nisanlıları kurtarmak için dansözünü öldürür ve ölüme kadar sevdiği kadını yanında kendisinde mücadele esnasında aldığı yarannın tesirile can verir.

Artistikte

Varşovalı Yeğenim

Genç, gözleri kamaştıran, canlı bakışlı, şaşaalı güllü, asri, ve tabiri mahsusu ile, dili cebinde olmayan bir yeğen...

Romanyalı, dilber yıldız, Elvire Popesco kadar bu role uya-cak artist pek nadir bulunur. Onun, Romanya şivâsile söylediği Fransızca bu filmdeki rolüne temamen muvafık gelmekte ve ay-

Artistikte oynayacak olan Varşovalı Yeğenim filmi'nin baş artisti Elvira Popesco

faciannın mevzuu şudur:

Bir inkılâp, iki kardeşi, biri birine düşman iki ordugahta bulunuyor. Asiler tarafında bulunan genç Armas mukabil kuvvet tarafından esir ve ertesi sabah kurşuna dizilmeğe mahkûm ediliyor ve bu vazifeye de kardeşi memur olunuyor. Armas kurşuna dizilmeden son bir defa annesine haber göndermek istiyor. Kardeşi, ertesi sabah, idam saatinden evvel geleceğine dair Armastan söz aldığı tan sonra bizzat annesine gitmek üzere onu serbest bırakıyor. Armas annesinin şatosuna gidiyor. Fakat, orada duyduğu bir muhavere den annesinin kendini reddetmiş olduğunu anlıyor, bu sebeple olan sevgilisi Mariyanın yanına gidiyor. Mariya, Armasın ertesi gün kurşuna dizileceğini tesadüfen anlıyor, kız kardeşinin yardımına girmesine mümaanaat ediyor.

Sabah... mahkûm henüz gelmemiştir, kardeşi onun yerine kurşuna dizilecektir.

Fakat ne olursa olsun, yemini yerine getirmeğe azmetmiş olan Armas, son dakikada ağır yaralı olarak yetişiyor...

Cezası affolunuyor ve gönderildiği şatosunda, başı ucunda bekleyen annesile Mariyanın müşfik elleri, kendisini bekleyen saadete kavuşturmak için onu tedavi etmektedirler...

Melekte

Demir Kafes

Geçen mevsimin sonlarında Amerikada yapılan ve yaz mevsimi dolayısıyla memleketimizde gösterilmesi biraz geçiken (DEMİR KAFES) filmi Amerika filmcilik âleminde tekniğinin mükemmeliyeti, mevzuunun kuvveti ve temsil edenlerin yüksek kabiliyeti itibarıyla çok büyük bir alâka uyanmıştır. Amerikan film mecmuaları haftalarca bu filme ait resimleri basıp rejisörünü takdir etmiştir.

(Ladies of the Big House) ismini taşıyan bu film, İstanbulda (Demir Kafes) ismini almıştır. Aneak filmi tamamen izah edilecek için şehrimizde İPEK-FİLM Stüdyosunda bazı Türkçe mükâlemeler ilâve edilmiştir.

Demir Kafes filminin mevzuu aile hayatında geçen bir hâdiseye istinat eden ve adli bir hata ile büsbütün kararın kuvvetli bir naceradır.

Denilebilirki kendilerini insanlık ve insanlardan ayrıran DEMİR KAFES arkasında kalan bedbahtların, bilhassa masumların hayatını bu derece kuvvetli ve heyecanlı sahnelerde gösteren bir eser henüz yapılmamıştır.

Filmia birinci artisti SILVIA SIDNEY, tehlikeli yollar filminde ilk defa gördüğümüz bu sevimli kadın DEMİR KAFES filmi baştan nihayete kadar yaşatmıştır, filmi bütün merkezi bu sirin kızın üzerindedir ve Silvia Sidney bu çok ağır vazifeyi mükemmelen yapmıştır. 1000 den fazla figüranın istikrar ettiği sahneler de çok canlı ve çok hareketlidir.

Halkevi mecmuası

İstanbul Halkevinin neşre-deceği ilim, san'at ve kültür mecmuası 1 Teşrinievvelde intişara başlayacaktır. Mecmua her ay başları çıkacak ve beş forma hacminde zengin münderecatlı olacaktır. Mecmua ilim ve san'at sahalarında memleketimizin sahibi salâhiyet kalemleri yazı yazacaklardır. Mecmua esas hacminden ayrı her ay maruf ve klâsik eserleri birer forma halinde tefrik ederek ilâve suretinde meccaren verecektir. Mecmuanın râbetini temin için asgarî bir fiyatla satılacaktır. Mecmua ile Halkevi kütüphanesi ve neşriyat şubesi meşgul olmaktadır.

Üzüm Buhranı

Müstahsiller müşkül vaziyette kaldılar

Başvekil Manisa'dan bir heyet gidiyor

İZMİR, 11 — Hükümetin çiftçilerin vaziyetini kurtarmak için çareler aramak üzere İzmir, Manisa meb'uslarını Ankara'ya davet etmesi çiftçiyi çok memnun etmiştir. Filhakika vaziyet düşünülmeğe değer bir mahiyet almıştır. İzmir ve Manisa meb'usları tetkiklerini bitirdiler. Manisa meb'usu Mustafa Fevzi U. Manisa ve Akhisar havalisindeki tetkikatında köylünün vaziyetini yakından görmüş, başvekil ile rapor vereceğini söylemiştir. Manisa meb'usu Turgut, İzmir meb'usu Rahmi Beylerin tetkikleri de çok esaslıdır.

MANISA, 11 (Milliyet) — Manisa borsasında üzümün vaziyeti ciddi ve endişelidir. Şu tedbir düşünülmektedir: Ya Müskirat inhisarının 100 bin liralık üzümlü alması yahut bankalar tarafından bir konsorsiyon teşkil edilerek yüz bin lira lik mahsule mukabil malın yüzde yetmiş bedelinin verilmesi. Müstahsil alıcılardan çok şikâyetçidir. Milli bankaların hiç olmazsa 50.000 çuval kadar üzüm mübayaası esabının temini için meb'uslarımızdan Osman Beyin riyasetinde bağcılarımızdan sabık belediye reisi ve bağcılar birliği reisi Külâhdası Zade Rıza, Salâhaddin Asım Ziraat Bankası Müdürü Nusret Beylerden mürekkep bir heyetin Başvekil İsmet Paşa nezdinde teşebbüsatta ve maruzatta bulunmak ve dertlerini etraflıca arz etmek üzere âcilen hareketlerine karar verilmiştir.

Sanayi Ofisi

Kanunun tadil edileceği anlaşılıyor

Sanayi ve Maadin Bankasının bir sanayi kredi ofisi haline ifragına dair olan kanun B. M. Meclisinden çıkarak katıyet kesbetmiş ise de, bu kanunun tatbikına başlanmamıştır. Kanunda tatbikat için tayin edilen üç ay mühlet henüz bitmemiştir. Bu müddet zarfında kanunun tatbiki için lâzım gelen hazırlıklar da ikmal edilemediği takdirde müddetin üç ay daha temdimi mevzuu bahis ise de buna lüzum kalmayacağı zannedilmektedir; çünkü yeni bir kanun ile kanunun tatbik mevkiinden kaldırılması muhtemel görülmektedir.

General Mac Arthur

Ankarayı ziyaret edeceğini yazdığımız Amerika müttelit hükümetleri Erkânı Harbiye reisi General Douglas Mac Arthur 25 Eylülde şehrimize gelecektir. General Mac Arthur elyevm Varşovada bulunmaktadı. General Varşovadan sonra Pragı, Viyana, Budapeşteyi ve Bükreşi ziyaret edecek oradan İstanbul'a gelmek üzere vapura binecektir. General 25 Eylül akşamı Ankaraya hareket edecek ve Ankarada bir gün kaldıktan sonra aynı gün Ankaradan hareketle 27 Eylülde İstanbul'a gelecektir. General Mac Arthur bir gün şehrimizde kalacak ve aynı 28 inde Paris'e gitmek üzere şehrimizden müfârat edecek. Generale yaveri yüzbaşı Thomas J. Davis refakat etmektedir. Generalin Ankaraya ziyarete edeceği gün için hükümetçe bir program tanzim edilecektir; Gazi Hz. nin Generali kabul buyurmaları muhtemeldir.

Spor

İzmirde Pehlivan Güreşleri

İZMİR 12 (A.A.) — Hırcıyetfal ve Hilâliahmer cem yetlerinin müştereken tertip ettikleri pehlivan güreşlerinin ticeleri bu gün Alsancak stadyumunda oldukça kalabalık b halk huzurunda icra edilmiştir. Güreşçilerin hakemliğini mehür cihan pehlivanı Kurtdere Mehmet pehlivanı yapmıştır. Neticeler şunlardır: Yener küçük ortada Sait pehlivan Al durrâhman pehlivanı iç kazal tek paça ile yener küçük ort birincisi oldu. Büyük ortada Gnanlı Hamdi pehlivan Gnanlı Mecit pehlivanı havaya kaldırdı büyük orta birincisi oldu. Baş altında Uzunköprülü Hüseyin pehlivan Bursalı İbrahim pehlivanı paça kasnakla yener rek galip geldi. Başa altı pehlivan güreşti. Manisalı Rifat pehlivan hasta olduğu için bu gün reşlere iştirak edemedi. Edirneli Arif pehlivan Manisalı Ömer pehlivanı havaya kaldırdı yendi. Tekirdağlı Hüseyin pehlivan Pomak Ahmet pehlivanı havaya kaldırdı galip geldi. Türkiye baş pehlivanı Kara Al pehlivan Hasan pehlivanı havaya kaldırdı yendi. Finale Tekirdağlı Hüseyin, Edirneli Arif ve Kara Ali pehlivanlar katılmıştır. Çekilen kurrada Tekirdağlı Hüseyinle Edirneli Arif tutuştular. Arif pehlivan peş ettiğinden Tekirdağlı Hüseyin galip geldi. En son Tekirdağlı Hüseyin pehlivanla Kara Ali güreşti. Neticede Hüseyin pehlivan peş ettiğinden Kara Ali pehlivan başı kazandı. Cumaya Bulgar pehlivanlarla Türk pehlivanları arasında alafranga ve serbest güreş müsabakaları yapılacaktır.

Schmelting - Mickey Walker maçı

NEVYORK, 12 (A.A.) — Schmelting ile Mickey Walker arasında icra edilecek boksa maçının tarihi Walker'in sol kolundaki kan çıbanının iyileşebilmesi için dört gün teahhürle 19 Eylül olarak tesbit edilmiştir.

Kont de Baillet - Latour, Olimpiyat oyunlarının fâidelerinden bahsediyor

WELLINGTON, 12 A.A.— Olimpiyat meclis reisi Kont de Baillet-Latour, buraya vâsil olmuş ve gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur: "Olimpiyat oyunlarının şılaşmış olduğu beynelmile zihniyet, bir takım rekorları kırmaktan çok daha mühimdir." Mumaileyh Los Angeles'te icra edilen son Olimpiyat oyunlarının pek mükemmel tertip edilmiş olduğunu beyan ve tertip edenleri met ve sena etmiştir.

Cochet, ne sebebe mebnî Vines mağlûp olduğunu izah ediyor

NEVYORK, 12 (A.A.) — Cochet Fransaya gitmek üzere vapura binmiştir. Mumaileyh hareketi esnasında dömi finalin daha evvel oynanmış olmasına teessüf etmiştir. Zira maçın tehiri antrenemanını uzaatmış, yorulmasında ve final oyunlarına teru taze olarak iştirak edememesine sebebiyet vermiştir.

Keriman H. in İzmir seyahati kaldı

İZMİR, 11 — Dünya güzelliği kraliçesi Keriman Halis Hanım İzmir'e geleceği ve iki baloda bulunacağı şayi olmuştur. Bu haberin aslı şudur: İstanbuldaki İpek film İzmirdeki Elhamra sinemasına bir mektup yazarak Kraliçenin iki baloda bulunmak üzere İzmir'e gideceğini ve şayet bu seyahat vaki olursa ne kadar hâsılât alınabileceğini bu hususta Hilâliahmer ve Himayeitfal cemiyetlere rîle anlaşma kabil olup olmadığını sormuştur. Sinema idaresi alâkadar cemiyetlere müracaat etmiş fakat bunlar şu sırada böyle bir teklifi kabul etmemişlerdir. Bunun üzerine seyahat kalmıştır.

Elhamrada oynanan Ejderin kız filminden bir sahne

Poliste Bir reisi öldürdüler

Kavaklarda deniz üzerinde bir hercü mercü

Geçen perşembe gecesi, Rusikavağı ile Anadolu kavakları arasında iki büyük balıkçı kayığılık avma çıkmışlardır. Bu kavaklardan biri Lâzlar'a ait, öteki Sirkislerindir. Bu iki kayık öten beri birbirlerini rakiptirler. Bu rekabet, Rumelikavağı ile Anadolu kavakları arasında küçük kıyatta bir deniz muharebesine Serkis kaptanını, ölümüne ve isminin günlerce Boğazın sularında kaybolmasına sebep olmuştur.

Bize verilen habere göre kavak sebebiyle vatan Lâzlar kavaklarındaki tayfa Lâz Hasan'dır. Lâz Hasan eskiden beri kendi arkadaşlarıyla herhangi bir sebepten kaçınmama ve kendi kayığı kayışın zararına hareketten kinlenmektedir.

Lâz Hasan, Rumelikavağı ile, Anadolu kavakları arasında bulunduğu bir voliyi Ermenilere haber vermiş ve bu voliden Serkis kaptanını istifade etmesini söylemiştir. Lâzlar, içlerinde bulunduğu yerde daima kendi aleyhlerinde geçen Lâz Hasanın vücudunu oradan kaldırmayı kararlaştırmış ve bunun tabikına bir fırst eklemektedirler. Lâz Hasanın, cinayete kurban gitmesini ismiyle yine bir Lâz, yavaşca Lâz Hasanın kulağına fısıltıyı kendisini kurtarmasını söylemiştir. Bunun üzerine Lâz Hasan biselerile usulca kayıkta kendisini denize bırakmış ve biraz ileride balık avlayan Serkis aptanını kayığına yaklaşmıştır.

Lâzlar, bunun farkına varınca üsütlük asabilemişler ve Lâz Hasanın takibine başlamışlardır. Lâz Hasan Ermeni kayığına yaklaşmış ve kayığı almıştır. Biraz sonra Lâzların kayığı da Ermeni kayığına yaklaşmıştır. Daha uzaktan başlayan sövüp saymalar ve Lâzların hücumundan müyken bir hâdisenin çıkacağı umulan Ermeniler, deniz ortasında kopacak fırtınanın neticesine ögük kâhırlıkla mukabele etmişler ve cevap vermemişlerdir. Lâzların kendilerini daha kalabalık olması adetlerinde 25 i geçkin bulunmasında bunda büyük bir tesiri vardır.

Lâzlar, bu volinin kendilerini öldürdünü, burada avlanmaya hakları bulunmadığını söylemişler, bütün bu gürültüler gene cevapsız kalmıştır.

Zaten kendilerine hüküm olamayacak kadar kızgın ve köpürmüş bir halde bulunan Lâzlar kayıkları Ermeni kayığına yaklaşarak birer birer rakip kayığına atlamışlardır. İşte asıl büyük faciada bu andan itibaren başlamıştır. Lâzlar, kendilerini ihanet eden Lâz Hasanı aramışlar fakat bulamamışlardır.

Bu arada Lâzların küfürlerine tahammül edemeyen Ermenilerden de ufak tefek itiraz ve mukabele sesleri işitilmeye başlamış, bu hâdisenin büyük bir kargaşalık ve kavgaya dönmeye çok zaman lazım gelmemiştir. İki taraftan da bıcağın ve tabancaların çekilmesi, Serkis kaptanın yaralanması denize düşmesi ve aynı zamanda 35 - 40 kişinin itişip kalkması tahammül edemeyen Ermeni kayığının devrilmesi bir olmuştur.

İki üç gün bütün taharrilere rağmen bulunmayan kaptan Serkis cesedi evvelki gün Fenerde bulunmuştur. Hâdisenin üzerine yirmiden fazla Lâz tevki edilmiş ve maznun sıfatıyla adliyeye verilmiştir.

Yakalanan Lâzlar, cürümlerini inkâr etmektedirler.

Tramvay kazası

Topkapıdan Aksaray'a gelen vatman Sadullah efendinin idaresindeki tramvay, Hacı Mustafa isiminde birine çarparak başından ağır surette yaralanmıştır.

Hacı Mustafa ef. Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

İki bıçaklı kaçakçı

Ortaköyde Dere boyunda oturan hamal Tahsin arkasından cuvala Taksimden geçerken şüphe üzerine çevrilmiş ve cuvalın için de 10 okka yaprak tütün bulunmuştur. Ayrıca hamalın üzerinde iki de bıçak görülerek müsadere edilmiştir.

Ceviz toplarken

Cubuklu'da Muhacir mahallesinde oturan 45 yaşında Cemile H. ceviz toplamak üzere ağaca çıkmış, muvazenesini kaybederek düşmüş, ağır surette yaralanmıştır.

Tedavi için Haselki hastanesine nakl olunmuştur.

Kum çıkarırken boğuldu

Dün Florya ile Yeşilköy arasında merdiven dairesi denilen mevkiide bir deniz kazası olmuştur.

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Bizde ilk şahsî heykel sergisi

(Baş 1 inci sahifede)

Resmî kışadında İstanbul mebusu Salâh Cimcoz, müderris Mustafa Şekip, genç nesle mensup sanatkarlarla Türk ve ecnebi matbuatına mensup bazı zevat hazır bulunmuşlardır. Küştattan evvel Alâî köşkünün holünde toplanan davetlilere hitaben müdür Lütfî Bey şu sözleri söylemiştir: "Muhterem Hanmefendiler! Beyefendiler! Bulduğumuz bu bina üçüncü Murat zamanında yapılmış ve pek çok tarihi hâdiselerin şahidi olmuştur. Bir kaç defa tadilat uğramış ve ikinci Mahmut zamanında bu şekli almıştır. Fıtratın her kese mebzulen vermediği güzel sanatlar erbabının merkezi olmak üzere 926 da teşekkül etmiştir. Altı senedir yüzlerce mütefekkir sanatkarın toplandığı bu sakafın altında isimlerini hürmetle anmaya mecbur olduğum Elif Naci, Sadi Vechi Beylerin hususî resim sergilerinden başka bir de mimar Burhanettin Beyin mimarî sergisi açılmış ve bu gün de heykeltraşi sergisi Türkiye'de ilk defa olarak bu binada açılıyor. Genç arkadaşımız Zühtü Beyi bu muvaffakiyetinden dolayı tebrik ederken sizlere de teşrifinizden dolayı gönülden gelen şükran ve tebçillerimi arz ederim."

Bu kısa nutku müteakip sergi açılmış ve davetliler tarafından gezilmeğe başlanmıştır. Sergide irili ufaklı onbeş heykel, yirmi iki desen vardır. Heykellerden "Sabah Safo, istirahat, hüznü" isimli eserlerle piyanist Z. B. hanım portresi ve desenlerden bir çoğu beğenilmiştir. Zühtü Bey genç nesle mensup heykeltraşların en kuvvetlilerindedir. Zühtü Beyin sergisi hazırun üzerinde çok güzel tesir bırakmıştır. Genç sanatkarı tebrik ederiz. Sergi bir hafta müddetle umuma açıktır.

Sahilden kum çıkararak mavunasına yüklenen İnebolulu Ahmet oğlu Mehmetin kayığı fazla kumla dolduğundan muvazenesini kaybederek devrilmiş ve hamulesi birlikte batmıştır. Kayığın devrilmesi akabinde denize düşen Ahmet oğlu Mehmet, yüzme bilmediğinden boğulmuş, san daldaki bulunan diğer iki şahıs kurtarılmışlardır.

Kanlı bir vaka

Evvelki gece Galatada yine kanlı bir cinayet işlenmiştir. Tabiki katimıza göre bu kanlı hâdiseye şöyle olmuştur: Abbas ve Emin isiminde iki azele evvelki gece Galatada Hafız Neşet Efendinin kahvesine gitmişler, Neşet efendinin ortağı Tahsin efendiyi aramışlardır. Neşet Efendi, ortağının burada bulunmadığını, nereye gittiğini de bilmediğini söylemiştir. Çok sert konuşan bu iki amele Neşet efendinin sözlerine inanmamışlar, suallerini tekrar etmişlerdir. Neşet Efendi sözlerinin doğru olduğunu söylemiştir.

Fakat iki amele küstahlığa başlayarak ağır sözler sarfetmişlerdir. Bu kadaria kalıyan bu iki adamdan Abbas isimindeki amele, Neşet Ef. nin üzerine atılarak kollarını tutmuş, arkadaş Emin de bıcağını çekerek zavallı kahveciyi iki yerinden ağır surette yaralanmıştır. Neşet Efendi bağyın bir halde hastahanesine kaldırılmış, Abbas ve Emin yakalanmıştır.

Yangın

Evvelki gece Kadıköyünde pazar yolunda demirci Mehmedin dükkânından ateş çıkmış, yanındaki sarac ve keresteci dükkânlarına sirayet etmiştir. Her üç dükkânın çatısı yandıktan sonra yangın itfaiye tarafından söndürülmüştür. Yangının sebebi anlaşılmamıştır. Tahkikat yapıyor.

Üfürük.

Beşiktaşta Dikilitaşta oturan Mehmet Nuri isiminde biri, kaşıkla yazı yazmak suretille üfürük çözümlük yaparken yakalanmıştır.

8 metreden düğü

Şehzadebaşındaki İstiklâl lisesi tamiratında çalışan amele Mehmed 8 metre irtifandan düşerek yaralanmış ve hastahaneye kaldırılmıştır.

8 metreden düğü

Şehzadebaşındaki İstiklâl lisesi tamiratında çalışan amele Mehmed 8 metre irtifandan düşerek yaralanmış ve hastahaneye kaldırılmıştır.

8 metreden düğü

Şehzadebaşındaki İstiklâl lisesi tamiratında çalışan amele Mehmed 8 metre irtifandan düşerek yaralanmış ve hastahaneye kaldırılmıştır.

8 metreden düğü

Şehzadebaşındaki İstiklâl lisesi tamiratında çalışan amele Mehmed 8 metre irtifandan düşerek yaralanmış ve hastahaneye kaldırılmıştır.

Fabrikatörler Heyeti Ankaraya gitti

(Baş 1 inci sahifede)

bağat, Fahri B. trikotaj, Remzi B. corap, Atif ve Mehmet Ali B. ler yün mensucat, Vasif ve Avni B. ler pamuk mensucat. eczacı Hasan B. iriyat, Sami B. çikolata, Kazım Ziya B. demir sanayi, Salih emal B. ipek sanayi, Orman Nuri B. fanila Alâiyeli zade Mahmut B. cimento, Tefvik B. sabun, Selim B. nebati yağ, ve Alâettin B. matbaa ve kılıç gruplarını temsil eden hazır bulunmuşlardır. İhtimada, murahhaslar tesbit etmiş oldukları kendi gubei sanatlara ait ihtiyacı umumiyeye ve temen niyatı asliyyeyi izah etmişlerdir. Bunlar umumî surette tetkik edildikten sonra, her grup murahhası, kendi gubei sanatının alâkadar olduğu iptidai maddeleri, tarife numaralarını, mikdarlarını, kıymetlerini ve ayırla sureti taksimini gösteren esabı muhibeyi havi listeleri ihzar etmişlerdir. Bu hazırlanan müteddit listeler, heyet tarafından umumî bir liste haline getirilerek bunun İktisat Vekâletine takdimi ve fabrikaların eskisi gibi faaliyetlerine devam edebilmeleri için bu listedeki maddelere lazım olduğunun izahı tekrâr etmiştir.

İhtimada, bundan başka, bütün sanayi şubalarını alâkadar eden umumî talepler de tesbit edilmiştir. Bu umumî talepler şunlardır: 1 — Makine alât, edevat, yedek ve teçdit parçalarının serbesti ithali, 2 — Mevadi iptidaiye tarifesi tanzimi, 3 — Teşvikî sanayi kanununun, alâkadarlarına bahşettiği istinaları lâğveden kanunların tadili, 4 — Teşvikîsanayi kanununun müddeti meriyeti olan 10 seneye kadar müktesep hakların devam ve bekası.

Bunların haricinde, İktisat vekâletinden, ayrıca şunların da talep edilmiş kararlar alınmıştır: 1 — Muafiyetlerin lâğvi tarihine kadar, depozitoya raptan muafiyetini hal edilmiş olan mevadi iptidaiye muamelâtını ikmal, 2 — Mevadi iptidaiyeye ait mütemmim bazı taleplerle ruhsatname için vaki olan müracaatların ayırla cevapsız kalmağı ileri sürülecek. Vekâletin, sinai müesseselerle olan mümasabatını tesrii intacı, 3 — Sinai müesseseler hakkında itihaz edilecek mukarrerattan Sanayi Birliklerinin haberdar edilmesi, 4 — Takas suretille ithal edilecek mamulâtın, milli mamulâtı sürümüne engel olacak mütamadı esyadan bulunması.

Bu kararları müteakip, bunların hükümeti, merkeziyeye arzı için içtima aksatır eden şubati sanayi murahhaslarının heyet halinde heman Ankara'ya hareketi tekrâr etmiştir. İhtimada iştirak eden murahhaslar, bu kavara tevfikân, dün akşamki trenle Ankara'ya gitmişlerdir. Heyetin bir hafta kadar Ankara'da kalacağı tahmin edilmektedir.

Nazmi Nuri B. in beyanatı

Heyete riyyaset eden Sanayi Birliği umumî kâtabi Nazmi Nuri B.ün hareketinden evvel kendisiyle görüşen muharremine şunları söylemiştir: "Hallen müşkülünü kendi müşkülü lübbin ve memleket için en nafi tedbir vakti ve zamanında itihaz eden hükümetimizin halde temenniyatını kabul edeceğinden emin ve müste riht olarak, arkadaşlarımızla birlikte Ankara'ya gidiyoruz. Gövemiz, Türk vatandaşı gibi devletin iradet ve teşvikli doğan ve bu yüzden binlerce âilenin geçinmesine vasıta olan Türk sanayiatını aldatığı bızla ve müteyayit kuvvetle yürümesini ve bu sayede yakın zamanda memleketi yabancî mamulâtın girmemesini temin etmektedir. Bu vatani mesamızda büyük idare zeffirimizden aynı teşvikî göreceğimize mutlak bir kanaatımız vardır."

Madenciler de toplandı

Türk madenciler birliği heyeti umumiyesi, dün saat 15 te Merkez Rihim Hanında Balye-Karayadın şirketi salonunda Edip Servet B. in riyyasetinde toplanmıştır. Bu ihtimada mevadi infilâkiye, rüsum, nakliye masrafları, buhran vergisi ihtilâfı, ihraz emtiası olarak maddenin taksir ihali, Teşvikîsanayi ve Maden Kanunları etrafında müzakere cereyan etmiş ve yeni İktisat Vekâleti Celâl B. e takdim edilme üzere bu hususat hakkında madencilerin nokta nazarlarını ihziva edecek bir muhtıra ihzârı tekrârı etmişlerdir. Muhtıra: 1 — Uzun zamandanberi, Avrupa daki muadil maddelere nisbeten madencilerimizde 300 fazla malolan mevadi infilâkiye fiyatlarının tanzimi, 2 — Madenlerimizin vaziyeti, yeni vergiler ve tekayüdat ihdas edilmeden evvel esasen gayri müsaitken, buhran dolayısıyla daha müşkül şaraitte içine düştükleri kaydedilmiş maddenlerin buhran vergisi alınması ve inhisarlar dolayısıyla artan vergilerin eski mikdarlarına irca, 3 — Hiç bir yerde tabkik olunmu-

Çatalcada Bir cinayet

(Baş 1 inci sahifede)

sinde cinayeti şekli iklar ve failer tamamıyla tesbit edilmiştir. Maktul Catalcanın Haraçlı köyü dahilinden sıyrılmış Mustafa oğlu Halil'dir. 20 gün evvel, hayvanları otlatmak üzere çıkmış ve bir daha avdet etmemiştir. Nihayet orman tarafına neticesinde Halilin cesedi ormanda dere içinde bulunmuş tur. Cesedin elleri ve ayakları bağli, kulakları kesiktir. Mavzerle öldürüldüğü de tebeyyün etmiştir. Maktulün vaziyeti bu şekilde tesbit edildikten sonra iş katillerin aranıp bulunması kalmış ve sıkı bir takip neticesi bunlar da ele geçirilmiştir. Bunlar Mehmet oğlu Üzeyir, Kı zılınare köyünden Mehmet ve şeriki Arif'tir. Alâtı cürüm olarak mavzer, tabanca ve bıçakta ele geçmiştir. Sıyrılmış Halilin öldürülmesi bir kadın yüzünden olmuştur. Halil ormanda sıkıştırılarak evvel eleri ayakları sıkıca bağlanmış ve müteakben bir ağaca sarılmıştır. Halil bu şekilde hareketsiz kalmış katillerden ikisi ağaçtan uzaklaşmışlar ve biri mavzerle diğeri de tabanca ile ateş etmişlerdir. Halil bu şekilde kurşuna dizilir gibi öldürüldükten sonra diğeri biri de cesedi deni kulaklarını kesmiştir. Katil işi bu suretle bitince sıra cesedin imhasına gelmiş ve üç arkadaş her tarafı bağli cesedi baş ve ayaklarından tutarak dereye kadar getirmişler ve bu rada suya atarak göçip gitmişlerdir. Fakat işte bilâhara bu faciayı böylece örtülüp gitmemiş ve mesele meydana çıkmıştır. Katiller, mahfiyen şehrimize getirilecekler ve burada mahfuz zen muhakeme edileceklerdir.

Türk tarihi ve iktisat

Türk tarihini tetkik cemiyeti tinip hazırlanmış olduğu Türk tarihinin ana hatları isimli eserinin Türklerin medeniyete hizmetleri faslını yazacak heyetlerden biri olan İktisadi heyet perşembe günü Ticaret odasında toplanacaktır. Bu heyette Müderris Vehbi Nizameddin Ali Hakkı Nezihî Zühtü ve Tevhit Beyler bulunmaktadırlar.

Arnavutluk Maslahatgüzarı

Arnavutluğun İstanbul konsolosluğuna tayin edilen Aptül Sülo B. şehrimize gelmiş ve va zifesine başlamıştır. Sabık konsolos Asaf B. Arnavutluğun Ankara maslahatgüzarı baş kâtipliğine tayin edildiğinden birkaç güne kadar Ankara'ya gidecektir.

yan rüsumu nisbetinin tayini, hiç olmazsa tenzili ve teşvikî sanayi kanununun bahşettiği muafiyetlerin eskisi gibi tabkik, 4 — Bilhassa sinemadifer nakliye ücretlerinin indirilmesi hakkında yapılmış olan müteddit müracaatların bu defa bir neticeye isali temenniyatı arz edilecek ve bu surette muattal olan maddenin kısmen olsun yeniden faaliyete geçmelerinin terhilli rica olunacaktır. Bu esaslar dahilinde her maden şir keti, 3-4 gün zarfında birer muhtıra hazırlayarak M. Bilyoti ve birlik umumî kâtabi Sadrettin Enver E. lerden mürekkep heyete vereceklerdir. Bu heyet, şirketlerin muhtıralarını hüllâsa ve telif ederek gelecek hafta içinde tekrar toplanacak heyeti umumiyeye arz edileceklerdir. Muhtıra, be yeti umumiyede görüşülüp kat'î şek lini aldıktan sonra acilecek bir heyet tarafından Celâl B. e takdim edilecek üzere Ankara'ya götürüleceklerdir.

Deri tacirleri için de teşebbüs yapılacak

Deri fabrikatörlerinin teşvikî sanayi kanunu muafiyet listesinin vaktinden evvel mevki meriyetten kaldırılmış olduğu hakkındaki Odaya yapılmış müracaat alâka ile tetkik edilmektedir. Fabrikatörlerin iddialarına göre muafiyet listesinin tabkiki başlangıcında 40 gümrük bir tehbür olmuştur. Aldığımız malumata nazaran Ankara'ya giden sanayiciler heyeti bu hususta da teşebbüsata bulunacaktır.

Reichstag Feshedildi

(Baş 1 inci sahifede)

Rey verme ameliyesine başlanacağı arada Başvekil Von Pappen Reichstag feshini ilân eden emirnameyi Reichstag meclisine vermiştir. Reis emirnameyi okumaktan imtina ettiği halde rey itasına devam edilmiştir. Nihayet meclis 32 rey karşı 513 rey ile iktisadi ve mali projelerin ve 51 müstem kife karşı iktisadi ve mali programın vakti ahire tabkikini isteyen bir karar kabul etmiştir.

Meclis reisi Goering hükümette itimatlılık beyan edildiğini görünce Reichstag feshi hakkındaki kararın meriyet ve muteberiyetini kabulden istinkâf etmiş ve meclisi yarın için toplanmağa davet etmiştir.

Fesh emirnamesi ilân meclis bürosu üzerinde bulunduğu hükümet itimatlılık reyini gayri müteber adedecektir.

Bu yüzden hâsıl olan vaziyetden dolayı hükümetin Reichstag meclisini zabite kuvvetlerle kapatmasına intizar lâzımdır.

Hitlercilerin askerlik şubesi

BERLİN, 12 (A.A.) — Hitler, milliyetperver sosyalist fırkası riyyasetine merbut bir askerlik şubesi ihdasını emretmiştir. Bu şubeyi janaral Kepp, idare edecek tir.

Kabul edilmeyenler

BERLİN, 12 (A.A.) — Wolff Ajansından: Nasyonalist ve merkez fırkalara rüsumsuz Reichswehr tarafından kabulü, gayri muayyen bir tarihte tehir edilmiştir.

M. Mussolini'nin makalesi

BERLİN, 12 A.A. — Volf ajansından: Berliner Boersen Courier gazetesinde "Almanya Hakkında" anvanı altında ve Almanyanın teslimatta müsavât için vaki olan talebinin hali hazırdaki beynelmilel siyaset için çok ehemmiyetli bir vaka teşkil ettiği ifade eden M. Mussolini bir makalesini neşretmekte dir.

M. Mussolini bu makalesinde Milletler Cemiyetini iltihaki suretile kendisinin müsavî haklara sahip olduğu tasdik edilen Almanyanın bu hale rağmen ikinci sınıf bir devlet vaziyetinde tutulmakta bulunduğunu yazıyor ve terki teblihat konferansını akamete uğraması hasibe, diğer devletlerin silâhları tahdit ve tenkis edilmekte tamamen haklı olacağını diyor.

Fransız cevabı hakkında ne düşünüyorlar

BERLİN, 12 (A.A.) — Havas Ajansına nazaran siyasi Alman mahafili Fransızın Almanya'ya cevabı notasını çok nazikâne bulmaktadır. Maamafih bu nota Alman taleplerini reddini tazammün etmektedir. Bunun neticesi olarak Almanya terki teslimat konferansının bugün eCnevrede toplanacak olan askeri masraf bütçeleri komisyonu ile konferans bürosunun 21 Eylülde başlayacak olan içtimalarına iştirak etmeyecektir.

Cevap İtalyaya tebliğ edildi

ROMA, 12 (A.A.) — Fransız maslahatgüzarı, Fransızın teslimatta müsavât hakkındaki Alman talebine verdiği cevabı İtalyaya tevdi etmiştir.

Göz Hekimi Dr. Süleyman Şükrü

Birinci sınıf mütehasss (Babiali) Ankara caddesi No.60

Doktor Rusçukda Hakkı

Galatasarayda Kanziük eczahanesi karşısında Sahne sokakında 3 numaralı apartmanda 2 numara.

DOKTOR F.MİN ŞÜKRO

Ehli hastahıklar mütehasssı Her gün öğleden sonra İstanbul Türbe Babiali Caddesi No. 10 Telefon 2,2622

Büyük Tanyare Piyangosu

3. cü keşide 11 Tegrinievvel 1932 dedir. Büyük ikramiye 100,000 Liradır. Ayrıca: 25.000, 15.000, 10.000 lirahlık büyük ikramiyeler ve 20,000 Lirahlık bir mükâfat vardır.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Memlekette

Tüfekle Öldürdü

Boşadığı ve tekrar alamadığı kadını niçin öldürdü?

MALATYA — Helkimhan Kırmana köyünden Mehmet oğlu Ahmet evvelce boşadığı karısı Esmâ Hân ile tekrar evlenmek istemiş, fakat kadın Ahmetle geçinmek mümkün olmadığı için bu teklifi reddetmiştir. Esmâ Hân'ı çılgınca seven Ahmet, bu red cevabından muğber olmuş ve kadını tüfekle öldürmüştür. Yapılan muhakeme neticesinde Ahmet bu cinayetten dolayı on beş sene hapse ve Esmâ Hân'ın evbeynine 1500 lira tazminatı verilmeye mahkûm olmuştur.

Kars'ta soğuk başladı

KARS. — Memleketin muhtelif semtlerinde sıcağın bunalanlar, baylanlar var. Fakat bir Karslılar sıcağa hasretiz. Bu günlerde bile ikindiden sonra paltosuz sokak çıkmak imkân sız. Hava burada iyiden iyiye serin. Hele geceleri nerede ise soba yakacağız.

Bir cinayet

Bergamanın Tunalı nahiyesinin Sarıcilar köyünde Konyalı Hüseyin isimindeki şahıs aynı köyden Çivrilî oğlu Mehmed'i öldürmüştür. Katil yakalanmış ve Adliyeye verilmiştir.

Bir polisin müdafaası

İZMİR. (Milliyet) — Evvelki akşam Kavalıncılar cadde sinde bir vak'a olmuştur. Sarhoş olduğu halde silâh atmak suretile istirahat mahalliye ihlâl eden esrarkeş ve sabıkalı takımdan Muharrem kendisini yakalamaya giden polis memuru 274 numaralı Ziya Efendi nin üzerine tabancasıyla ateş etmiş ve Ziya Efendi de kendisini müdafaaiçin silâhile ateş etmeğe başlamıştır. Çıkan mermilerden biri Muharremin boğazına isabetle ağır surette yaralanmasına sebep olmuştur. Diğer bir mermi oradan geçmekte olan Abdullah oğlu Sami Efendinin sağ koluna isabetle hafif surette yaralanmıştır. Yaralılar tedavi için Memleket hastahanesine kaldırılmışlardır. Tahkikata müdeccumum muavini Ali Bey tarafından vaziyet edilmiştir.

Sırtma mücadelesi

ADANA, 12 (A.A.) — 20 Eylülde şehrimizde açılması mukarrer sırtma enstitüsünde ders vermek üzere Sihat ve İhtimad Muavenet vekâletince muallim olarak tayin edilen Kocaeli sırtma mücadele reisi ve sivrisinek mütehasssı Dr. Mecidi Bey, bugün şehrimize gelmiştir.

Ankara'nın en büyük Kitap, gazete ve Kırtasiye mağazası

AKBA Kitap evi ve kırtasiyecilik Anafartlar caddesi Telefon 3377

Her lisanda gazete mecmua ve kitap

Her nevi kırtasiye eşyası ve mektep lavazımı

Her türlü Fotograf lavazımı - makineler ve amatör işleri

Etem Perçey atriyatı

Kütahya cımleri

Doktor Rusçukda Hakkı

Galatasarayda Kanziük eczahanesi karşısında Sahne sokakında 3 numaralı apartmanda 2 numara.

DOKTOR F.MİN ŞÜKRO

Ehli hastahıklar mütehasssı Her gün öğleden sonra İstanbul Türbe Babiali Caddesi No. 10 Telefon 2,2622

Büyük Tanyare Piyangosu

3. cü keşide 11 Tegrinievvel 1932 dedir. Büyük ikramiye 100,000 Liradır. Ayrıca: 25.000, 15.000, 10.000 lirahlık büyük ikramiyeler ve 20,000 Lirahlık bir mükâfat vardır.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye hastahıkları mütehasssı Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi daireden dahili hastahıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Doktor Hafız Cemal

